Perspectievennota 2023-2026

Inhoud

Leeswijzer 5
Samenvatting en voorstel college 6
1. Inleiding 7
2. Financiële kaders begroting 10
3. Financiële positie 14
4. Financieel overzicht beleidsitems 17
5. Toelichting beleidsitems 21
6. Ruimte voor beleid, dekkingsmogelijkheden 35
Bijlagen 38
Bijlage 1: Visie gemeente Bergeijk 39
Bijlage 2: Brief provincie begrotingscirculaire 2022 41
Bijlage 3: Overzicht te verstrekken subsidies (Programmabegroting 2022-2025) 50

Leeswijzer

Hoe is de PPN 2023-2026 opgebouwd?

- In de inleiding worden de relevante beleidsontwikkelingen gepresenteerd. Deze zijn in veel gevallen nog niet in een financieel perspectief te plaatsen.
- De raad stelt in paragraaf 2 de financiële kaders vast. Hiermee geeft u de parameters aan die gehanteerd dienen te worden bij het opstellen van de Programmabegroting 2023.
- Paragraaf 3 Financiële positie geeft inzicht wat het begrotingsbeeld is indien alle mutaties zoals aangegeven bij het bestaand en nieuw beleid (paragraaf 4 en 5), worden overgenomen en geeft daarmee inzicht in de benodigde dekking. Duidelijk is dat de financiële positie onder druk staat. Ook is een actueel inzicht gegeven in onze reserve- en voorzieningen positie en de weerstandscapaciteitsratio.
- In paragraaf 4 zijn de beleidsitems waarop mutaties plaatsvinden inzichtelijk gemaakt, deze zijn in paragraaf 5 nader toegelicht.
- Paragraaf 6 geeft een aantal “draaiknoppen” weer. Wij verzoeken uw raad om aan te geven op welke onderdelen het college met voorstellen kan komen om te komen tot een sluitende begroting.
- Verder zijn enkele bijlagen opgenomen.

Samenvatting en voorstel college

De Perspectievennota (PPN) is de start van een nieuwe budgetcyclus. Dit is het moment voor uw raad om het college richting te geven voor het opstellen van een sluitende begroting. U stelt hier de kaders.
In de Begroting 2022-2025 werd al stilaan duidelijk dat er voor komende jaren de nodige uitdagingen op ons pad komen. Het financiële meerjarenperspectief werd negatief. Dit wordt bevestigd in deze PPN 2023-2026.

Een belangrijke inkomstenbron van de gemeente is de algemene uitkering. Middels de zogenaamde meicirculaire, die we eind mei / begin juni gaan ontvangen, worden we hiervan op de hoogte gebracht. We gaan ervan uit dat hierin ook de gevolgen van het regeerakkoord worden verwerkt. Wat dit betekent voor de gemeente is op het moment van schrijven van deze PPN onduidelijk en wordt zoals gebruikelijk dus ook niet opgenomen. Zodra de meicirculaire is ontvangen brengen wij de consequenties voor onze begroting in beeld en informeren we de gemeenteraad via een raadsinformatiebrief.

De gemeente heeft daarnaast te maken met allerlei onzekerheden waarop we geen of zeer beperkt invloed hebben. Mogelijk dat de gemeente hierdoor ook financieel geraakt wordt. Denk aan de nog steeds durende oorlog in de Oekraïne waardoor een vluchtelingenstroom is ontstaan. Maar ook de schaarste aan grondstoffen die momenteel heerst en zorgt voor sterk stijgende prijzen.
We houden deze ontwikkelingen nauwlettend in de gaten.

Met deze PPN stelt u de algemene uitgangspunten vast. Het college hanteert deze uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2023-2026.
Daarnaast zijn in deze PPN bijstellingen van bestaand beleid (BB) en nieuw beleid (NB) opgenomen. Deze voorgenomen mutaties leiden tot een negatief begrotingsbeeld. Met name het structurele beeld is daarbij van belang, de provincie toetst daarop.

Om te komen tot een sluitende begroting is een paragraaf ruimte voor beleid opgenomen. Deze paragraaf is geen voorstel van het college maar geeft uw raad de mogelijkheid om richting te geven. Richting om daarmee het college de opdracht te geven om met een voorstel te komen voor een sluitende begroting. In feite is het mogelijk om alle beleid van de gemeente tegen het licht te houden, ook het voorgestelde nieuwe beleid. In deze PPN is een aantal onderwerpen met grote financiële impact in beeld gebracht. Door als raad gericht aan te geven op welke onderwerpen dekking gezocht kan worden geeft u het college opdracht voor het opstellen van een sluitende begroting. U kunt aangeven waar mogelijkheden tot vermindering van uitgaven of verhoging van inkomsten mogelijk zijn. En welke omvang hieraan gekoppeld is. U bent aan zet om die richting te geven.

Wij stellen uw raad voor om:
1 Richtinggevende uitspraken te doen voor een sluitende begroting 2023
2 De financiële kaders zoals opgenomen in hoofdstuk 2 vast te stellen
3 Het college de opdracht te verstrekken om, aan de hand hiervan, voorstellen te doen voor een (structureel) sluitende begroting 2023

1. Inleiding

We bevinden ons in het 4e jaar van de oude raadsperiode en het 1e jaar van de nieuwe raadsperiode. De afgelopen jaren is er veel opgepakt maar blijven de uitdagingen groot. Met deze PPN geeft de raad het college de financiële kaders waarmee de programmabegroting 2023-2026 voorbereid kan worden. In vele opzichten een uitdagende PPN omdat er forse financiële inspanningen verwacht gaan worden. De voorstellen voor bijstelling van het bestaande beleid en uitvoering van nieuw beleid hebben tot gevolg dat, indien alles uitgevoerd wordt, er sprake is van een substantieel oplopend structureel tekort.
We hebben daarom een breed scala aan onderwerpen in beeld gebracht waarmee ruimte in de begroting gecreëerd kan worden. Het college hoort graag van de raad welke voorstellen gedragen worden en aan welke knoppen gedraaid kan worden om uiteindelijk een sluitende begroting aan te bieden. De programmabegroting wordt ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad in haar vergadering van 1 en 3 november 2022.

De PPN 2023-2026 heeft als vertrekpunt de programmabegroting 2022-2025. In de perspectievennota worden de financiële kaders vastgelegd voor de meerjarenraming 2023-2026.

Na de vaststelling van de programmabegroting 2022-2025 is er een aantal raadsbesluiten genomen dat financiële bijstellingen tot gevolg had. Het is daarom goed om te weten wat de stand van zaken is tot en met de raadsvergadering van 21 april 2022 (zie hiervoor hoofdstuk 3, pagina 16). Dit is de uitgangspositie voor de komende jaren. De in juli 2022 te behandelen jaarrekening 2021 sluit met een positief saldo van € 853.178 inclusief sociaal domein. De 1e Burap 2022 laat een aangepast verwacht begrotingssaldo 2022 zien van € 1.009.598 positief.

Ontwikkelingen
Onderstaande relevante ontwikkelingen zijn niet financieel vertaald in deze PPN 2023-2026.

Herijking gemeentefonds
De herijking van het gemeentefonds heeft vertraging opgelopen. Dit omdat uit de resultaten van de onderzoeken grote herverdeeleffecten kwamen die niet uitlegbaar zijn. Daarvoor is aanvullend onderzoek gedaan door het Rijk. Naar verwachting worden de effecten van de herijking opgenomen in de meicirculaire 2022 met als invoeringsdatum in 2023. Op het moment van opstellen van deze PPN is het derhalve nog niet definitief of de herijking ingevoerd gaat worden, maar naar verwachting vindt dit plaats in 2023. Een doorkijk van de meest recente berekening laat voor onze gemeente een nadeel zien tussen de € 20.000 en € 25.000 in 2023 oplopend naar € 75.000 / € 100.000 in 2026. Echter daar deze berekening nog met veel onzekerheden is verweven is in de risicoparagraaf bij de jaarrekening een risico opgenomen van € 75.000.

Compensatie middelen jeugdzorg
Het rijk heeft in 2021 middelen toegezegd aan de gemeente voor de jeugdzorg. De bedragen komen voort uit de arbitrage uitspraak van de Commissie van Wijzen. De resterende 25% zijn derhalve ook in de voor u liggende PPN 2023-2026 niet opgenomen. We hopen de ontbrekende 25% nog toegezegd te krijgen. Voor de gemeente Bergeijk betekent de 25% circa € 270.000 voor 2023 aflopend naar € 160.000 in 2026. Besluitvorming over een structurele oplossing in termen van benodigd budget en aanpassingen in het stelsel voor uitvoering van de Jeugdwet vanaf 2022 heeft nog geen volledige opvolging gekregen in het coalitieakkoord.

Ontwikkelingen sociaal domein
Uit de kamerbrief hervorming jeugdzorg van 13 mei 2022 komt naar voren dat de extra bezuinigingen op de jeugdzorg die waren opgenomen uit het coalitieakkoord gedragen gaan worden door het rijk. Wat dit voor de gemeente Bergeijk gemeente verder betekent is op dit moment onbekend.

Toekomst GRSK: Opnieuw Verbinden
Op 2 november 2021 heeft het college een voorgenomen besluit genomen inzake Opnieuw Verbinden. De belangrijkste wijzigingen betreffen de afdelingen P&O en VTH. Gemeente Bergeijk neemt geen deel aan

deze afdelingen. De samenwerking voor de afdelingen MD en SSC en de Staf worden voortgezet. Als gevolg hiervan heeft het college op 5 april 2022 ingestemd met een beleidsarme uitvoeringsorganisatie', voor zover deze de gemeente Bergeijk raken.

Verduurzamen regulier pachtbeleid
In 2019 is onze gemeente gestart met een pilot voor aanleggen van bloem- en kruidenrijke akkerranden langs diverse gemeentelijke landbouwpercelen, in ruil voor korting op de pachtprijs. Uw raad heeft tijdens de begrotingsbehandeling najaar 2018 hiervoor financiën beschikbaar gesteld. Inmiddels hebben we reeds 3 jaar achtereen een succesvolle bloemenpracht op en langs onze percelen (in 2021 ca. 16.000 m2). In 2022 willen we de pilot evalueren en zullen we uw raad meenemen omtrent het mogelijke vervolg hiervan.

Pachtprijzenbesluit
Het pachtprijzenbesluit van 2022 is van invloed op onze inkomsten in 2023 (versturen van facturen medio juni a.s.). Vorig jaar in juli zijn deze voor onze regio gestegen met 10%. Het pachtprijzenbesluit 2022 wordt van toepassing verklaard vanaf 1 juli 2022. Dit betekent dat medio juni a.s. de nieuwe pachtprijzen bekend worden. De ontwikkelingen inzake de pachtprijzen worden waar nodig in de 2e Burap 2022 meegenomen en daarmee verwerkt in de begroting 2023.

Taken bodem (wel al de kosten opgenomen vanaf 2022 maar nog geen inkomsten)
Met de komst van de Omgevingswet komen bodemtaken die nu bij de Provincie liggen naar de gemeente toe. De verwachting is dat de financiële middelen met deze bevoegdheidsverschuiving mee komen naar de gemeenten. Omdat de Omgevingswet een jaar is uitgesteld is de overdracht van bodemtaken van de Provincie naar gemeente ook met een jaar uitgesteld. Het is nog niet duidelijk over welk bedrag het gaat en of dit een structureel bedrag wordt of een incidenteel bedrag. De verwachting is dat medio 2022 daar meer duidelijkheid over komt. Ook is niet duidelijk wat voor consequenties dit heeft voor de workload van de gemeentelijke organisatie. Welke taken er bij de gemeente komen te liggen, wat we hiermee moeten doen in de uitvoering, met welke diepgang moeten we bepaalde zaken toetsen etc. Daarin moeten nog keuzes worden gemaakt. Bovenstaande ontwikkeling zal de komende tijd verder verduidelijkt gaan worden.

Gemeentelijke Visie Mobiliteit
In 2022 wordt de Gemeentelijke Visie Mobiliteit geactualiseerd. De komende jaren zal een risico gestuurde aanpak worden voorgesteld. Tevens worden de komende jaren maatregelen/projecten uitgevoerd om risico's op ongevallen terug te dringen. Daarnaast blijven we aandacht vragen voor gedrag en voeren we mensgerichte activiteiten uit in samenwerking met VVN Groot Bergeijk. In de huidige begroting is een bedrag van structureel € 40.000 per jaar opgenomen. Met de actualisatie van de Gemeentelijke Visie Mobiliteit wordt dit budget geactualiseerd

Sport en preventieakkoord
In 2018 is het Nationaal Sportakkoord gesloten. Het hoofddoel is om zoveel mogelijk mensen met plezier te laten sporten en bewegen en om voortgang te boeken op de speerpunten inclusief sporten & bewegen, duurzame sportinfrastructuur, vitale sportaanbieders, positieve sportcultuur, vaardig in bewegen en topsport die inspireert. Op 10 september 2019 heeft het college besloten om deel te nemen aan het regionaal Sport-akkoord. Vanuit het Rijk zijn in de periode 2019 – 2022 middelen beschikbaar gesteld. Inmiddels is een Kempisch sport- en beweegakkoord gesloten en is Stichting Kempen in Beweging opgericht. Iedere sport- of beweegaanbieder in de Kempen kan een bijdrage vragen wanneer een nieuwe activiteit wordt opgericht welke aansluit bij de ambities van het akkoord.

Daarnaast heeft het Rijk in de periode 2021 – 2023 middelen beschikbaar gesteld voor een lokaal preventieakkoord. Op 4 mei 2021 is het Kempisch Preventieakkoord ondertekend wat zich voornamelijk richt op de levensloopbenadering en de dimensies van positieve gezondheid. Het kabinet heeft in het regeerakkoord de 'gezonde generatie in 2040' als stip op de horizon benoemd en heeft aangegeven graag de ambities van het huidige sport- en preventieakkoord te willen verbreden en integreren met elkaar en heeft hiervoor 24 miljoen gereserveerd. De verwachting is dat de gemeente in de periode 2023 – 2026 opnieuw jaarlijks uitvoeringsbudget ontvangt ter realisatie van de thema's op het gebied van sport, gezondheid en preventie. Op 11 juli worden de gemeenten nader geïnformeerd over de hoogte van deze bijdrage.

Actualiseren Legesverordening als gevolg Omgevingswet
In het kader van de Omgevingswet, die op 1 januari 2023 in werking treedt, dient de Legesverordening van iedere gemeente te worden herzien. De nieuwe wet heeft ingrijpende gevolgen met betrekking tot het heffen van leges. Sommige activiteiten waar momenteel leges op worden geheven komen te vervallen, terwijl er juist nieuwe activiteiten bijkomen. De gemeente dient de afweging te maken welke tariefbepalingen worden overgenomen, gewijzigd of nog worden toegevoegd. De legesverordening moet op het moment van inwerktreding van de Omgevingswet zijn aangepast.

Wat de financiële consequenties hiervan zijn kan nu nog niet worden gezegd en is ook afhankelijk van bestuurlijke keuzes. Het is wel al duidelijk dat voor de bouwactiviteiten veel wijzigt. Doordat meer bouwwerken vergunningsvrij gerealiseerd kunnen worden komen de daaraan verbonden legesinkomsten eveneens te vervallen. Ook op het gebied van milieubelastende activiteiten verandert er een hoop. Gemeenten kunnen in het nieuwe systeem kiezen om leges te heffen voor milieubelastende activiteiten.
In de loop van 2022 zal een concept legesverordening voor de gemeente Bergeijk worden voorgelegd ter besluitvorming. Daarin zullen de financiële gevolgen duidelijk worden en kunnen de benodigde bestuurlijke keuzes worden gemaakt.

Korte Termijnmaatregelenpakket Randweg A2
Voor de Randweg A2 is in 2019 een probleemanalyse uitgevoerd en aansluitend onderzoek gedaan naar oplossingen voor de periode tot en met 2030. Dit heeft geleid tot de kortetermijnaanpak A2 Randweg, die in het afgelopen jaar verder is uitgewerkt. Daarnaast is in 2020 voor de lange termijn een integraal MIRT-onderzoek uitgevoerd naar de Verstedelijkings- en Bereikbaarheidsopgave in de Brainportregio 2040, waarin is gekeken naar robuuste oplossingsrichtingen voor de lange termijn. In het kader van het Korte Termijnmaatregelenpakket Randweg A2 wordt de komende jaren gewerkt aan diverse projecten voor de korte termijn om de filevorming op de Randweg A2 tegen te gaan. Hier bij valt te denken aan projecten als werkgeversbenadering, realisatie van mobiliteitshubs en aanleg van (door)fietsroutes. De fietsverbinding Bergeijk – Stedelijk gebied, werkgeversaanpak de Kempen en de mobiliteitshub in Eersel maken onderdeel uit van dit pakket.

Professionalisering communicatie
De gemeente Bergeijk wil haar huidige communicatieplan herzien en naar een hoger, strategisch niveau tillen. Door de communicatie doelstellingen opnieuw te definiëren en een gestructureerd communicatiebeleid op te stellen. Op dit moment is het onbekend welke kosten hiervoor gemaakt zullen worden. Wij zullen uw raad informeren zodra hier meer bekend over is.

Mobiel scheidingsstation
In 2021 hebben de Kempengemeenten een pilot van een half jaar uitgevoerd met een gehuurd mobiel scheidingsstation. Een mobiel scheidingsstation is geschikt om in iedere kern (op locatie) herbruikbaar materiaal in te zamelen. Voordelen zijn dat de drempel wordt verkleind om kleine hoeveelheden gescheiden aan te bieden. De service aan de inwoners en het milieurendement wordt verhoogd. De milieustraat wordt ontlast tevens is het een manier om laagdrempelig met inwoners te kunnen communiceren.

Conclusie van deze pilot is dat een mobiel scheidingstation zeker aan een behoefte onder de inwoners voldoet. Er werd veel ingezameld. De inwoners waren enthousiast dat we naar de dorpskernen toe kwamen om deze grondstoffen te verzamelen. De uitvoering had echter nogal wat haken en ogen. Met name transport, het uitladen en het onderhoud zijn belangrijke punten die bij een vervolg anders geregeld moeten worden.

De Kempengemeenten zijn voornemens om door te gaan met het inzetten van een mobiel scheidingsstation. Met de aanschaf of huur van een ander soort inzamelwagen willen we de problemen uit de pilot oplossen. De verwachting is dat we dat kunnen realiseren voor circa 4,- á 5 euro per aansluiting. Hiermee voldoen we aan de gestelde doelen uit de Kadernota Grondstoffen: in een circulaire economie houden we producten en grondstoffen zo lang mogelijk in de keten, om verspilling van grondstoffen tegen te gaan door herbruikbaarheid van producten en materialen te maximaliseren en waarde vernietiging te minimaliseren. Zodra we weten of we de pilot willen voortzetten en op welke wijzen zullen wij uw raad hierover informeren en daar waar nodig een budget vragen via de afvalstoffenheffing.

2. Financiële kaders begroting

Algemeen
Het algemene uitgangspunt is een sluitende begroting. Wettelijk gezien hoeft alleen het 1e begrotingsjaar structureel sluitend te zijn. Als dit niet het geval is moet de begroting meerjarig (laatste jaarschijf) structureel sluitend zijn. Wij streven naar een begroting die in het begrotingsjaar 2023 sluitend is.

Aandachtspunten toezichthouder
Jaarlijks bracht de provincie een begrotingscirculaire uit met daarin een aantal vaste onderwerpen. Dit naast een aantal specifieke onderwerpen. Deze vaste onderwerpen worden niet meer in de circulaire opgenomen maar vinden een plaats in het nieuwe Gemeenschappelijk financieel toezichtkader 2020 (GTK). Het nieuwe GTK is in 2019 vastgesteld. De belangrijkste specifieke onderwerpen die zijn opgenomen in de begrotingscirculaire 2021 (bijlage 3) zijn:

- Herijking gemeentefonds / verdelingssystematiek;
- Richtlijnen beoordeling begroting Sociaal domein;
- Covid-19;
- De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording van het college met ingang van boekjaar 2021.
  Voor een uitgebreide toelichting op de aandachtspunten verwijzen wij u naar bijlage 1. Hier is de brief van de provincie integraal opgenomen.
- Notitie Meerjarig financieel inzicht voor verduidelijking samenhang jaarrekening en begroting;
- Notitie Lokale heffingen;
- Inzicht in de structurele begrotingspositie;
- Overzicht van incidentele baten en lasten;
- Kapitaallasten nieuwe investeringen;
- Taakstellingen als toelichting bij de financiële positie en de meerjarenraming;
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- De omgevingswet en de financiële gevolgen voor de gemeente;
- Ontwikkelingen Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten;

Circulaires gemeentefonds
In de afgelopen periode is een aantal circulaires ontvangen die doorwerking hebben naar de jaren 2022 en verder. Zo zijn de uitkomsten van de september- en decembercirculaire verwerkt in de financiële prognose van de PPN 2023-2026. Gelet op het tijdspad van de behandelingsprocedure van de PPN 2023-2026 is het niet mogelijk de uitkomsten van de meicirculaire 2022 bij de opstelling van de PPN 2023-2026 te betrekken. Wij brengen na publicatie van deze circulaire de effecten in beeld en zullen u daarover apart informeren. De begroting 2023-2026 wordt opgesteld op basis van de meicirculaire 2022.

Uniforme verdeling in taakvelden
De begroting wordt ingedeeld in de volgende taakvelden:

Taakvelden	
0. Bestuur en ondersteuning	5. Sport, cultuur en recreatie
1. Veiligheid	6. Sociaal domein
2. Verkeer en vervoer	7. Volksgezondheid en milieu
3. Economie	8. VHROSV
4. Onderwijs	

Paragrafen
Het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV) schrijft voor gemeenten een 7-tal verplichte paragrafen voor. Daarnaast kunnen gemeenten desgewenst eigen paragrafen toevoegen. Vanaf het begrotingsjaar 2019 is een paragraaf Klimaat en Duurzaamheid opgenomen in de begroting. Deze paragraaf handhaven we de komende jaren. Het klimaat staat nadrukkelijk in de belangstelling van alle fracties. Aangezien maatregelen op het gebied van klimaat door alle taakvelden heen lopen monitoren we dit door middel van een aparte paragraaf.

Uniforme set beleidsindicatoren
De set van verplichte beleidsindicatoren is constant in beweging. In de begroting 2023 nemen we de beleidsindicatoren op conform de op dat moment meest actuele set indicatoren. De set beleidsindicatoren en bijbehorende gegevens kunt u vinden op de website Waarstaatjegemeente.nl via de tegel “Besluit Begroting en Verantwoording”. Per februari 2022 heeft waarstaatjegemeente.nl aangegeven te komen te vervallen. Bij het opstellen van de begroting 2023 zal duidelijk zijn hoe dit wordt ondervangen.
Hier vindt u onder andere:

- Een uitgebreide toelichting op de indicatoren;
- Indicatoren van andere gemeenten waarmee een vergelijking gemaakt kan worden met de eigen gemeente.

Rentelasten
Rentetoerekening investeringen Omslagrente: 1,5%
Rentetoerekening eigen vermogen/voorzieningen: 1,5%
Rentetoerekening grondexploitaties: 1,0%
We rekenen met een rente van 1,5% over investeringen. Ook over het eigen vermogen/voorzieningen rekenen we met 1,5% rente. Het verschil tussen de berekende afgeronde rente en de daadwerkelijk te betalen rente is het rentevoor- of nadeel. Aan de grondexploitaties wordt de werkelijke rente doorberekend. Dit op basis van richtlijnen in het BBV. Deze rente is voor de komende jaren berekend op gemiddeld 1,0%.

De commissie BBV doet geen uitspraken over de wijze waarop gemeenten hun tarieven (met name riool- en afvalstoffenheffing) dienen te berekenen. Fiscaal juridisch gezien is het toegestaan om een redelijk deel van de rentelasten mee te nemen in de kostenopstelling die ten grondslag ligt aan de tariefberekening. Wat een individuele gemeente redelijk vindt, dient vervolgens wel volgens BBV artikel 10 lid c gemotiveerd te worden toegelicht in de paragraaf lokale heffingen, waarin de beleidsuitgangspunten moeten worden toegelicht.

Beleidsuitgangspunten Financiële verordening
Overhead en toerekening apparaatskosten
Voor de berekening van kostendekkende tarieven en de grondexploitatie hanteren we een verdeelsleutel. Deze wordt als volgt bepaald. De totale overheadkosten worden gedeeld door de productieve uren die aan de primaire processen worden toegerekend. Het tarief wat hier uit volgt wordt vermenigvuldigd met het aantal productieve uren wat is toebedeeld aan de onderwerpen van de kostendekkende tarieven en de grondexploitatie.

De directe kosten komen op basis van voorcalculatie op de verschillende taakvelden. Dit wordt ook als realisatie zo verantwoord. Hierdoor zijn de afwijkingen op de directe kosten in de jaarrekening beperkt. Afwijkingen op de directe kosten worden verantwoord in het taakveld “Overige baten en lasten”.

Waardering en afschrijving vaste activa
De afschrijvingen op investeringen vinden plaats conform de Financiële verordening gemeente Bergeijk 2017. Deze verordening is vastgesteld in de raad van 30 maart 2017. De verordening wordt in de raad van december 2022 aangeboden voor actualisatie.

Om de administratieve lasten te beperken is een ondergrens ingebouwd. Voor investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte is deze vastgesteld op € 10.000.

Onvoorzien
In de begroting 2023 wordt hiervoor € 25.000 geraamd. Dit budget is niet gelabeld aan programma’s. Het college heeft het mandaat tot het doen van uitgaven tot € 20.000 per keer.

Voorzieningen en reserves
Stortingen in voorzieningen en toevoegingen aan reserves (en onttrekkingen uit reserves) vinden plaats conform de vastgestelde uitgangspunten zoals vermeld in de nota reserves en voorzieningen 2019. Als er vastgestelde beheerplannen zijn (inclusief het bij de beheerplannen behorende kwaliteitsniveau) worden de stortingen in de voorzieningen hierop gebaseerd.

Algemene lastenontwikkeling

Loonontwikkeling

In de meicirculaire wordt jaarlijks als onderdeel van de verwachte overheidsconsumptie bepaald wat de ingeschatte stijgingen van de lonen en salarissen zijn. Dit is gebaseerd op het Centraal Economisch Plan (CEP). In het CEP 2022 zit de eerste doorkijk naar 2023. De maatstaf die we hanteren wordt ook bij de belangrijkste verbonden partijen gehanteerd. Dit is de maatstaf “Loonvoet sector overheid”. Ten opzichte van de loonontwikkeling die wij reeds voorzien hadden in onze meerjarenbegroting stijgt deze. De volgende percentages worden gehanteerd.

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Raming begroting 2022	2,30%	2,10%	2,40%	2,40%
Loonvoet sector overheid CEP 2022	3,60%	4,20%	4,20%	3,90%
Bijstelling begroting 2023 - 2026	1,30%	2,10%	1,80%	1,50%

De meicirculaire wordt normaliter gebaseerd op de prognoses die in het CEP worden verwerkt.

Prijsontwikkeling

Voor de begroting en de meerjarenplanning geldt in principe de nullijn. Dit betekent dat de budgetten niet verhoogd worden. Hierop zijn enkele uitzonderingen:

- wettelijke tarieven (bijvoorbeeld leges paspoorten);
- contractueel overeengekomen indexeringen;
- prijzen van dienstverlening door derden (bijvoorbeeld verzekeringspremies);
- overige onvermijdelijke kostenstijgingen als gevolg van marktwerking en inflatie. Hiervoor geldt het algemene percentage.

Wij werken met een stelpost prijsstijging. De hoogte ervan is gebaseerd op de beïnvloedbare uitgavenbudgetten in de begroting. Voor de algemene prijsontwikkeling baseren wij de gegevens op door het rijk verstrekte gegevens bij de meicirculaire 2022 (Prijs netto materiële overheidsconsumptie (imoc)). In het CEP is daarvoor de volgende basis gehanteerd.

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Raming begroting 2022	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%
Prijs netto materiele overheidsconsumptie (imoc) CEP 2022	2,30%	2,40%	2,40%	1,90%
Bijstelling begroting 2023-2026	0,80%	0,90%	0,90%	0,40%

Algemene ontwikkeling baten

Algemene uitkering

De raming van de algemene uitkering wordt gebaseerd op de door het rijk verstrekte gegevens bij de mei/junicirculaire 2022. Eventuele significante wijzigingen als gevolg van de septembercirculaire 2022 worden via een aparte begrotingswijziging aan u voorgelegd. Voor de meerjarenplanning is uitgegaan van lopende prijzen (dus inclusief inflatie).

Indexering baten

Het rijk compenseert gemeenten voor kostenstijgingen als gevolg van prijsontwikkeling en loonontwikkeling. Dit doet ze door bijstelling in de algemene uitkering conform bovenstaande cijfers. Dit is echter niet voldoende om alle stijgende lasten die uit loon- en prijsontwikkeling voortkomen te compenseren. De gemeente heft daarom belastingen en heffingen. Deze stellen we jaarlijks bij.

Net als bij de verbonden partijen hanteren we een gewogen indexering. Gemiddeld genomen komen de verbonden partijen uit op gewogen indexering die gebaseerd zijn op een verhouding van 1/3 prijsontwikkeling en 2/3 loonontwikkeling. Dit is ook bij de gemeente een reële verhouding. Hiermee is er sprake van uniforme uitgangspunten. Gebaseerd op dit uitgangspunt komen we daarmee op een indexering van 3,17% in 2023.

Dit percentage rekenen we over alle inkomsten (bijvoorbeeld OZB, leges, huurinkomsten) behalve als daar specifieke afspraken onder liggen of er wettelijke regels gevolg moeten worden. Dit zijn:

- Voor riool- en afvalstoffenheffing worden kostendekkende tarieven gehanteerd;
- Leges die van rijkswege gemaximeerd zijn (bv paspoorten en rijbewijzen);
- Het tarief voor de toeristenbelasting bedraagt 3,11% van de omzet;
- Pachten en erfpachten worden bepaald op grond van de “Nota erfpachtbeleid 2012” en “Nota Pachtbeleid 2007”;
- Lopende contracten en daarin opgenomen indexeringen worden gerespecteerd.

Grondtransacties pachtgronden
Opbrengsten uit grondtransacties van pachtgronden worden voor zover die de begrote opbrengst overschrijden gestort in de algemene reserve behoedzaamheid grondtransacties. Wanneer de opbrengsten lager zijn wordt het verschil onttrokken uit die reserve. Overschrijdt de reserve behoedzaamheid grondtransacties het maximale plafond dan vloeit het meerdere naar de algemene reserve. Het plafond van de algemene reserve behoedzaamheid grondtransacties is € 2,5 miljoen. Op 21 december 2017 heeft de raad ingestemd met de grondnota 2018.

Grondexploitaties
Bij de opstelling van de calculaties van de grondexploitaties wordt uitgegaan van de volgende parameters. Deze parameters worden conform de grondnota bij de jaarrekening en begroting geactualiseerd:

- Rentelasten 1,0 %;
- Disconteringsvoet 2% (verplicht);
- Kostenstijging 2%;
- Opbrengstenstijging 2%.

De rentelasten zijn gebaseerd op de op dit moment werkelijk betaalde rente. Bij de opstelling van de begroting wordt op basis van geactualiseerde cijfers bezien of de werkelijk toe te rekenen rente gehandhaafd kan blijven op 1,0%. De disconteringsvoet van 2% is gebaseerd op het streven van de EU om de inflatie rond dit percentage te laten uitkomen. In die lijn stellen we voor om in de calculaties zowel de kosten als opbrengsten met dit percentage te laten stijgen. Hierbij respecteren we eerder gesloten overeenkomsten. Met deze kosten- en opbrengstenstijging volgen we de marktontwikkelingen van dit moment. In de calculaties gaan we ervan uit dat de inkomsten maximaal 5 jaar geïndexeerd worden. Dit conform eerder vastgestelde besluitvorming.

Overig
Voor het begrotingsjaar en de meerjarenplanning gaan wij uit van de hoogte van het aantal woningen en inwoners per 1 januari 2022. Omdat de realisatie van de geplande woningbouw een hoge mate van onzekerheid kent, worden woningbouwprognoses niet meegenomen.

Dit is geheel in overeenstemming met het voorzichtigheidsprincipe en de algemene regels van verantwoording: lasten nemen zodra ze voorzien zijn en baten nemen zodra ze gerealiseerd zijn.

De ramingen in de begroting worden gebaseerd op 18.941 inwoners en 8.847 woonruimten (niet loges functies).

3. Financiële positie

De financiële positie van de gemeente is medebepalend voor de keuzes en prioriteiten die de gemeenteraad kan stellen.

Het financieel meerjarenperspectief
Om een goed beeld te krijgen in de mogelijkheden wordt allereerst het financiële perspectief voor de jaren 2023-2026 bepaald. Dit is als volgt tot stand gekomen:

- Startpositie is de geamendeerde programmabegroting 2022, vastgesteld op 4 november 2021 en de begrotingswijzigingen tot en met 21 april 2022;
- Jaarschijf 2026 is toegevoegd;
- De financiële kaders conform hoofdstuk 2;
- De mutaties van de algemene uitkering volgens de september- en decembercirculaire 2021;
- De meerjarige mutaties uit de op 5 juli 2022 geagendeerde vast te stellen 1e Burap 2022.

Als alle voorstellen uit hoofdstuk 4 ‘Financieel overzicht beleidsitems’ van deze PPN verwerkt worden geeft dat onderstaand begrotingsbeeld. Dit is uitgesplitst in een structureel en een incidenteel beeld. Op termijn ontstaat in deze situatie een nadelig structureel beeld. Dit is met name van belang omdat de provincie toetst of de begroting structureel en materieel in evenwicht is. Concreet betekent dit dat er keuzes gemaakt moeten gaan worden. Hiervoor hebben we de ‘draaiknoppen’ onder hoofdstuk 6 ‘Ruimte voor beleid, dekkingsmogelijkheden’ in beeld gebracht. Maar ruimte kan natuurlijk ook gevonden worden door keuzes te maken in de voorliggende voorstellen van hoofdstuk 4 ‘Financieel overzicht beleidsitems’. Deze zijn nader toegelicht in hoofdstuk 5 ‘Toelichting beleidsitems’.

Omschrijving (x € 1.000)		2023	2024	2025	2026
Saldo programmabegroting 2021 incl. amendementen t/m april		-657	-847	-825	-541
Raad 16-12-2021 Stimuleringslening Duurzaamheid	b	-5	-5	-5	-5
Raad 28-01-2022 Evaluatie gemeenschapshuizenbeleid en motie	b	5	5	5	5
Raad 28-01-2022 Organisatieontwikkeling salarissen	b	-26	-26	-26	-26
Raad 4-02-2022 Hoe-vraag Strategische Kempenagenda	b	-15	-15	-15	-15
Raad 21-04-2022 Beleidskader kunst en cultuur 2022-2025	b	-10	-10	-10	-10
Saldo meerjarenbegroting 2022 na wijzigingen	c= (a+b)	-708	-898	-875	-592
Bestaand beleid	d	-227	-470	-454	-490
Nieuw beleid	e	-355	-519	-736	-518
Totaal wijzigingen	f = (d+e)	-582	-989	-1.190	-1.008
Saldo perspectievennota 2023-2026	**g = (c+f)**	**-1.289**	**-1.887**	**-2.066**	**-1.600**
Onderverdeeld in:					
Structureel saldo perspectievennota 2022-2025		-943	-1.586	-1.687	-1.600
Incidenteel saldo perspectievennota 2022-2025		-347	-301	-379	0
Saldo perspectievennota 2023-2026		**-1.289**	**-1.887**	**-2.066**	**-1.600**

-/- = meer lasten / minder baten, + = minder lasten / meer baten
Door het afronden op € 1.000 zijn kleine afrondingsverschillen in de tellingen mogelijk.

Ontwikkelingen reserves en voorzieningen
De financiële positie van de gemeente wordt mede bepaald door de inzichten in de positie van de reserves en voorzieningen gedurende de looptijd van de PPN 2023-2026. De reservepositie wordt veelal beïnvloed door de verwachte toevoegingen vanuit de resultaten van de grondexploitaties. Van belang hierbij is het moment dat die middelen ook daadwerkelijk beschikbaar komen. Dit omdat zonder die zekerheid voorgenomen beleidsvoornemens mogelijk in gevaar komen. Adequate inschattingen, met de nodige waarborgen, zijn daarom van groot belang.

De financiële positie van de gemeente Bergeijk staat aanzienlijk onder druk. Onder andere door de hoge ambitie en de vele lopende projecten. Om tegenvallers op te kunnen vangen is daarom een buffer nodig.

Bij de actualisatie van de grondexploitaties zijn de parameters waarop de calculaties worden berekend op actualiteit beoordeeld en is gekeken naar de inschattingen van de fasering. Mogelijk heeft dit negatieve effecten op de grondexploitaties en daarmee op toekomstige winsten en verliezen.

Reserves
In deze PPN 2023-2026 houden we er rekening mee dat in beperkte mate gemuteerd wordt op reserves. In onderstaande tabel zijn deze weergegeven, voor de volledigheid zijn daarin ook de voorgestelde mutaties vanuit de 1e Burap 2022 opgenomen. Ook zijn de mutaties opgenomen waarover reeds in eerdere momenten besluitvorming heeft plaatsgevonden. Dit kan zijn bij de begroting, een burap, de slotwijziging of via een afzonderlijk raadsvoorstel.
Bij grondexploitaties moet tussentijds winst worden genomen volgens de zogenaamde percentage of completion-methode. Dit houdt in dat er winst wordt genomen op basis van de gerealiseerde uitgaven en inkomsten afgezet tegen de volledige uitgaven en inkomsten van een plan. In onderstaande cijfers zijn de prognoses zoals begin 2022 zijn gecalculeerd opgenomen. Bij het samenstellen van de begroting 2023 worden calculaties en daarmee de verwachte resultaten opnieuw geactualiseerd.

Mutaties algemene reserves (x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026
Saldo 1e burap 2022	1.010	0	0	0	0
Saldo PPN 2023-2026	0	-1.289	-1.887	-2.066	-1.600
PPN 2023-2026 Storting reserve duurzaamheid en klimaat	0	-400	0	0	0
Totaal mutaties algemene reserves	**1.010**	**-1.689**	**-1.887**	**-2.066**	**-1.600**

Mutaties bestemmingsreserves (x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026
BR KC/Kattendans	-577	0	0	0	0
BR DOB Gebiedsakkoord	-28	-18	0	0	0
BR Budgetoverheveling	-852	0	0	0	0
BR ROL Stortingen grexen	190	120	120	120	89
BR ROL Fietsambitie	-395	-500	0	0	0
BR Uitvoering bereikbaarheidsagenda (PPN)	-42	-42	-42	-42	-42
BR Rente BBV wijziging grexen	-89	-59	0	0	0
BR Duurzaamheid en klimaat (BEenergie)	-415	400	0	0	0
BR Egalisatie sociaal domein eenmalige lasten KempenPlus	-152	0	0	0	0
BR Fietsambitie Bergeijk	-4	-4	-4	-4	-4
BR Kunst	30	0	0	0	0
Totaal mutaties bestemmingsreserves	**-2.334**	**-103**	**74**	**74**	**43**

Omschrijving (x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026
Algemene reserves	10.246	7.547	5.660	3.594	1.994
Algemene reserve behoedzaamheid grondtransacties	2.191	2.191	2.191	2.191	2.191
Bestemmingsreserves	3.927	3.824	3.898	3.972	4.015
Dekkingsreserves	7.072	7.213	6.848	6.503	6.158
Totaal reserves per 31-12	**23.436**	**20.775**	**18.597**	**16.260**	**14.358**

Dit geeft de volgende verwachte stand van de reserves van de gemeente per ultimo jaar. Dit wanneer de PPN 2023-2026 één-op-één overgenomen wordt in de Begroting 2023-2026.

Ratio weerstandscapaciteit
De ratio weerstandscapaciteit geeft de verhouding aan tussen de beschikbare reserves (algemene reserve, algemene reserve risico's grondexploitatie en post onvoorzien) en de benodigde weerstandscapaciteit. In de nota reserves en voorzieningen 2019 is de norm gesteld op minimaal 1,4.

Elk jaar vindt twee keer een actualisatie van de inventarisatie van de risico's plaats. Dit doen we bij de opstelling van de jaarstukken en de programmabegroting. In de PPN 2023-2026 wordt daarom hetzelfde overzicht opgenomen als in de jaarstukken. De doorrekening naar volgende jaren is daarop ook geactualiseerd.

Het risicoprofiel is bij de jaarstukken 2021 bepaald op € 1,8 miljoen. In de tabel is een doorkijk gegeven naar de ontwikkeling van de risico's. Op grond van het risicoprofiel was de ratio weerstandscapaciteit bij de jaarrekening 2021 5,06 waar de norm door uw raad is gesteld op 1,4. Hierdoor voldoen wij als organisatie ruimschoots aan de door uw raad vastgestelde weerstandsratio. waar we dus ruimschoots aan voldoen.

Bedragen x € 1.000			Jaar-					
Omschrijving risico	Kans	Af te dekken met:	rekening 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026
0. Taakveld Bestuur en ondersteuning								
Verkoop pachtgronden	Zeer gering	AR	31	31	31	31	31	31
Algemene uitkering: effect wijzigingen	Hoog	AR	75	263	263	263	263	263
Coronavirus	Waarschijnlijk	AR	500	500	500	500	500	500
6. Taakveld Sociaal domein								
Programmakosten jeugdhulp	Waarschijnlijk	AR	150	150	150	150	150	150
7. Taakveld Volksgezondheid en milieu								
Sanering bodemverontreiniging	Waarschijnlijk	AR	50	50	50	50	50	50
Afvalinzameling	Hoog	AR	225	225	225	225	225	225
8. Taakveld VHROSV								
Planschadeclaims actualisering bestemmingsplannen	Waarschijnlijk	AR	50	50	50	50	50	50
Risico's grondexploitatie	Hoog	AR grex	505	1.751	1.751	1.751	1.751	1.751
Programma Aanpak Stikstof	Zeer gering	AR	125	125	125	125	125	125
Organisatie/bedrijfsrisico								
Financieringsfunctie reserve	Waarschijnlijk	AR	36	65	65	65	65	65
Verbonden partijen								
GRSK / GGD / ODZOB / VRBZO / MRE	Waarschijnlijk	AR	85	81	81	81	81	81
Totaal			**1.832**	**3.290**	**3.290**	**3.290**	**3.290**	**3.290**

Voor een toelichting verwijzen wij u naar de risicoparagraaf van de 1e Burap 2022.

Voorzieningen
In onderstaand overzicht zijn alle voorzieningen in beeld gebracht. Deze voorzieningen zijn bij de jaarstukken 2021 beoordeeld. De geraamde standen van de voorzieningen, gebaseerd op de jaarrekeningcijfers 2021, de 1e Burap 2022 en de begroting 2022-2025, per 31 december van elk jaar zijn als volgt:

Omschrijving (x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026
Voorziening Riolering	474	474	474	474	474
Voorziening Riolering Groot onderhoud	556	690	622	418	418
Voorziening Accommodaties	36	3	122	299	123
Voorziening Openbare verlichting	27	30	35	42	50
Voorziening Wegen & bruggen	482	100	281	76	68
Voorziening Openbaar groen	53	29	32	17	11
Voorziening tekorten grondexploitaties	4.970	2.577	0	0	0
Voorziening Dubieuze debiteuren	371	371	371	371	371
Voorziening Pensioen voormalige wethouders	2.351	2.351	2.351	2.351	2.351
Voorziening VPB grondexploitatie	310	310	310	310	310
Totaal voorzieningen per 31-12	**9.630**	**6.935**	**4.598**	**4.358**	**4.176**

4. Financieel overzicht beleidsitems

Overzicht exploitatiebaten en –lasten

In dit overzicht staan de onderwerpen met financiële mutaties van het bestaand (BB) en nieuw (NB) beleid.

Omschrijving		Structureel / Incidenteel	2023	2024	2025	2026
B00	Stand primitieve begroting (geamendeerd)	I	-52.592	-49.541	-51.104	0
	Stand primitieve begroting (geamendeerd)	S	-604.462	-797.872	-773.494	-541.229
	Raad 16-12-2021 Stimuleringslening Duurzaamheid	S	-4.500	-4.500	-4.500	-4.500
	Raad 28-01-2022 1.Evaluatie gemeenschapshuizenbeleid en motie	S	4.732	4.732	4.732	4.732
	Raad 28-01-2022 2.Organisatieontwikkeling salarissen	S	-25.830	-25.830	-25.830	-25.830
	Raad 21-04-2022 Beleidskader kunst en cultuur 2022 –2025 Gemeente Bergeijk	S	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
	Raad 24-02-2022 Hoe-vraag Strategische Kempenagenda	S	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Totaal B00			**-707.652**	**-898.011**	**-875.196**	**-591.827**
Totaal Startbegroting			**-707.652**	**-898.011**	**-875.196**	**-591.827**
BB01	Verbonden partijen	S	-500.455	-620.761	-599.393	-659.775
Totaal BB01			**-500.455**	**-620.761**	**-599.393**	**-659.775**
BB02	Algemene uitkering	S	754.571	717.498	825.502	885.270
	Algemene uitkering doorwerking	S	-320.662	-342.126	-348.809	-348.809
Totaal BB02			**433.909**	**375.372**	**476.693**	**536.461**
BB03	Loon- en prijsontwikkeling	S	-121.000	-320.000	-504.000	-671.000
Totaal BB03			**-121.000**	**-320.000**	**-504.000**	**-671.000**
BB04	Baten OZB	S	46.195	117.481	184.624	324.985
Totaal BB04			**46.195**	**117.481**	**184.624**	**324.985**
BB05	Sint Willibrordus	I	-55.000	0	0	0
Totaal BB05			**-55.000**	**0**	**0**	**0**
BB06	Programmakosten WMO	S	-250.000	-250.000	-250.000	-250.000
Totaal BB06			**-250.000**	**-250.000**	**-250.000**	**-250.000**
BB07	Programmakosten Jeugd	S	413.900	413.900	413.900	413.900
	Indexering looncomponent Jeugdhulpproducten	S	-33.900	-33.900	-33.900	
	Indexering looncomponent Jeugdhulpproducten dekking	S	33.900	33.900	33.900	
Totaal BB07			**413.900**	**413.900**	**413.900**	**413.900**
BB08	Programmakosten participatiewet	S	142.500	100.500	100.500	100.500
Totaal BB08			**142.500**	**100.500**	**100.500**	**100.500**
BB09	Programmakosten participatiewet (BUIG)	S	22.219	22.219	22.219	22.219
Totaal BB09			**22.219**	**22.219**	**22.219**	**22.219**
BB10	Administratieve wijziging	S	-1.524	-1.532	-1.542	-1.550
Totaal BB10			**-1.524**	**-1.532**	**-1.542**	**-1.550**
BB11	Inburgering	S	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
	Inburgering rijksbijdrage	S	60.000	60.000	60.000	60.000
Totaal BB11			**0**	**0**	**0**	**0**
BB12	Fietsambitie 2026	S	0	0	0	-12.500
Totaal BB12			**0**	**0**	**0**	**-12.500**
BB13	BeEnergy: Onttrekking algemene reserve	S	400.000	0	0	0
	BeEnergy: Storten middelen in de reserve duurzaamheid en klimaat	S	-400.000	0	0	0
Totaal BB13			**0**	**0**	**0**	**0**
BB14	Zwerfafval leges afval	S	25.000	25.000	25.000	25.000
	Zwerfafval afvalfonds verpakkingen	S	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Totaal BB14			**0**	**0**	**0**	**0**
BB15	Energielabel C kantoren	S	-2.500	-1.800	-4.000	0
Totaal BB15			**-2.500**	**-1.800**	**-4.000**	**0**
BB16	PLOP projecten	I	-18.000	0	0	0
	PLOP projecten dekking	I	18.000	0	0	0
Totaal BB16			**0**	**0**	**0**	**0**
BB17	Aanpassingen gemeenschapshuis Eijkholt	S	5.549	24.459	25.147	25.288
Totaal BB17			**5.549**	**24.459**	**25.147**	**25.288**
BB18	Klimaatadaptief Bosbeheer inkomsten	S	42.000	43.000	44.000	45.000
	Klimaatadaptief Bosbeheer uitgaven	S	-42.000	-43.000	-44.000	-45.000
Totaal BB18			**0**	**0**	**0**	**0**
BB19	Groen onderhoud (Kempenplus)	S	-350.000	-350.000	-350.000	-350.000
Totaal BB19			**-350.000**	**-350.000**	**-350.000**	**-350.000**
BB20	Prostitutie controle-team	S	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
Totaal BB20			**-1.500**	**-1.500**	**-1.500**	**-1.500**
BB21	KIA-budget	S	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Totaal BB21			**-15.000**	**-15.000**	**-15.000**	**-15.000**
BB22	Continueren Transformatiefonds	S	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Totaal BB22			**-10.000**	**-10.000**	**-10.000**	**-10.000**
BB23	Beëindiging overeenkomst Huis van de Brabantse Kempen	S	28.000	28.000	28.000	28.000
Totaal BB23			**28.000**	**28.000**	**28.000**	**28.000**
BB24	Nieuw pachtbeleid	S	-10.000	0	0	0
Totaal BB24			**-10.000**	**0**	**0**	**0**
BB25	Bijstelling OZB areaaluitbreiding	S	45.000	45.000	45.000	45.000
Totaal BB25			**45.000**	**45.000**	**45.000**	**45.000**

Omschrijving		Structureel / Incidenteel	2023	2024	2025	2026
BB26	Regionale samenwerking	S	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Totaal BB26			**-25.000**	**-25.000**	**-25.000**	**-25.000**
BB27	Onderwijsachterstandenbeleid	S	58.881	58.881	58.881	58.881
Totaal BB27			**58.881**	**58.881**	**58.881**	**58.881**
BB28	Gehandicaptenparkeerkaart leges	S	-4.774	-4.774	-4.774	-4.774
Totaal BB28			**-4.774**	**-4.774**	**-4.774**	**-4.774**
BB29	Intensivering toezicht gastouderopvang	S	-14.400	-14.400	-14.400	-14.400
Totaal BB29			**-14.400**	**-14.400**	**-14.400**	**-14.400**
BB30	Uitvoeringsprogramma vrijetijdseconomie	S	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal BB30			**5.000**	**5.000**	**5.000**	**5.000**
BB31	Belevingsboulevard	S	-5.000	-5.000	0	0
Totaal BB31			**-5.000**	**-5.000**	**0**	**0**
BB32	BS Sint Gerardus	S	-32.000	-32.000	-32.000	-32.000
Totaal BB32			**-32.000**	**-32.000**	**-32.000**	**-32.000**
BB33	Verkoop Loo 35	S	-3.499	-3.499	-3.499	-3.499
Totaal BB33			**-3.499**	**-3.499**	**-3.499**	**-3.499**
BB34	Doorwerking bijstelling kredieten 1e Burap 2022	S	-26.191	-5.214	798	803
Totaal BB34			**-26.191**	**-5.214**	**798**	**803**
Totaal bestaand beleid			**-226.690**	**-469.668**	**-454.346**	**-489.961**
NB01	Nieuw Kempisch bedrijventerrein	I	-25.000	0	0	0
Totaal NB01			**-25.000**	**0**	**0**	**0**
NB02	Deelname aan Nationaal Park Bosland	S	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Totaal NB02			**-15.000**	**-15.000**	**-15.000**	**-15.000**
NB03	Electrische auto's	S	-4.625	-2.138	-1.913	-1.688
Totaal NB03			**-4.625**	**-2.138**	**-1.913**	**-1.688**
NB04	Verkeersremmende maatregelen Bredasedijk	S	-6.525	-12.983	-12.848	-12.713
Totaal NB04			**-6.525**	**-12.983**	**-12.848**	**-12.713**
NB05	Vervanging bewegwijzering 2023	S	-1.088	-2.164	-2.141	-2.119
	Vervanging bewegwijzering 2024	S	0	-483	-962	-952
Totaal NB05			**-1.088**	**-2.647**	**-3.103**	**-3.071**
NB06	Wateroverlast Verhoevenstraat 2023	S	-143	-284	-282	-279
	Wateroverlast Verhoevenstraat 2024	S	0	-1.425	-2.839	-2.816
	Wateroverlast Verhoevenstraat 2023 dekking rioolrecht	S	143	284	282	279
	Wateroverlast Verhoevenstraat 2024 dekking rioolrecht	S	0	1.425	2.839	2.816
Totaal NB06			**0**	**0**	**0**	**0**
NB07	Vervangen loggers overstorten	S	0	-1.150	-2.285	-2.255
	Vervangen loggers overstorten dekking rioolrecht	S	0	1.150	2.285	2.255
Totaal NB07			**0**	**0**	**0**	**0**
NB08	Reiniging riool Vonderpad	S	-3.505	-6.972	-6.899	-6.827
	Reiniging riool Vonderpad dekking rioolrecht	S	3.505	6.972	6.899	6.827
Totaal NB08			**0**	**0**	**0**	**0**
NB09	Herinrichting Bernhardstraat e.o. voorbereiding	S	0	-2.417	-4.808	-4.758
	Herinrichting Bernhardstraat e.o. weg	S	0	0	0	-9.667
	Herinrichting Bernhardstraat e.o. riool	S	0	0	0	-12.762
	Herinrichting Bernhardstraat e.o. riool dekking rioolrecht	S	0	0	0	12.762
Totaal NB09			**0**	**-2.417**	**-4.808**	**-14.425**
NB10	Herinrichting wijk van den Valgaetstraat e.o.	S	0	-2.417	-4.808	-4.758
	Herinrichting wijk van den Valgaetstraat e.o. riool	S	0	0	0	-15.042
	Herinrichting wijk van den Valgaetstraat e.o. weg	S	0	0	0	-26.583
	Herinrichting wijk van den Valgaetstraat e.o. riool dekking rioolrecht	S	0	0	0	15.042
Totaal NB10			**0**	**-2.417**	**-4.808**	**-31.341**
NB11	Ecologisch maaibeheer	S	-27.875	-30.713	-30.638	-30.563
Totaal NB11			**-27.875**	**-30.713**	**-30.638**	**-30.563**
NB12	Oprichten digitaal grondwatermeetnet	S	0	0	0	0
Totaal NB12			**0**	**0**	**0**	**0**
NB13	Uitbreiding BS de Waterloop	S	-5.901	-11.745	-11.634	-11.523
Totaal NB13			**-5.901**	**-11.745**	**-11.634**	**-11.523**
NB14	Renovatie BS Prinses Beatrix	I	-214.000	-214.000	0	0
	Renovatie BS Prinses Beatrix	S	-21.910	-140.693	-186.385	-183.950
Totaal NB14			**-235.910**	**-354.693**	**-186.385**	**-183.950**
NB15	Renovatie BS de Regenboog	I	0	-37.000	-328.000	0
	Renovatie BS de Regenboog	S	0	-9.123	-99.809	-176.121
Totaal NB15			**0**	**-46.123**	**-427.809**	**-176.121**
NB16	Fietsenstalling bushalte 't Loo	S	-604	-1.202	-1.190	-1.177
Totaal NB16			**-604**	**-1.202**	**-1.190**	**-1.177**
NB17	Hulp bij huishouden eigen bijdragen naar draagkracht	S	0	0	0	0
Totaal NB17			**0**	**0**	**0**	**0**
NB18	Raadsvoorstel padel bij tennisverenigingen	S	-32.330	-36.763	-36.628	-36.493
Totaal NB18			**-32.330**	**-36.763**	**-36.628**	**-36.493**
Totaal Nieuw Beleid			**-354.858**	**-518.840**	**-736.763**	**-518.065**
Eindtotaal			**-1.289.200**	**-1.886.519**	**-2.066.305**	**-1.599.853**

Overzicht investeringen PPN 2023-2026

In de begroting 2022 zijn een aantal investeringen opgenomen voor de jaarschijven 2023-2025. Om een totaaloverzicht van de investeringen 2023-2026 te hebben zijn deze daarom in beeld gebracht. Dit naast de investeringen die uit de PPN 2023-2026 volgen. De blauw gemarkeerde investeringen vloeien voort uit de voorliggende PPN. De bruto-investeringen zijn in beeld gebracht met daarnaast een overzicht van eventuele bijdragen van derden / subsidies / andere dekkingsbronnen.

Omschrijving	Looptijd	Bruto investering per jaar				Bijdragen / Subsidies / Andere dekkingsbronnen			
		2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
Taakveld 0 Bestuur en ondersteuning									
Werkplekmiddelen (mobiele telefonie + werkplek)	2		65.000						
Werkmaterieel: bedrijfswagens	10	38.600	13.300						
Werkmaterieel: gladheidsbestrijding	10		32.600						
Werkmaterieel: tractoren en toebehoren	10	32.900	21.500						
Werkmaterieel: gladheidsbestrijding	10			143.700					
Electrische auto's	10	150.000							
Taakveld 2 Verkeer en vervoer									
IGP N69 6.4 fietsverbinding Broekhoven - Steensel	30	620.000				345.000			
Herinrichten 't Hof fase 4 openbaar gebied	30	1.000.000							
Fietsambitie Bergeijk	50	694.000	500.000	500.000	500.000				
Omvorming OV naar LED-verlichting	20	200.000	200.000	200.000					
Focus: herinrichting Burgemeester Magneestraat	30	900.000							
Focus: herinrichting Frater Romboutsstraat en Kerkepad	30	350.000							
Focus: herinrichting Kleine Broekstraat / Industrieweg	30		213.000						
Focus herinrichting, vervanging de Bucht, Bergeijk	30	560.000							
Focus, herinrichting, vervanging wijk de Mert e.o. Luyksgestel	30	500.000							
Focus: Den Belleman e.o.	30		277.000						
Focus: herinrichting de Weebosch en St. Gerardusweg	30		1.310.000						
Aanleg traverse Luyksgestel	30	525.000							
Vrijliggend fietspad Kruisboomweg Luyksgestel	30	0	184.000						
Kruisboomweg Luyksgestel	30		0						
Vervangen / aanbrengen brugleuningen	30		95.000						
Vervanging bewegwijzering	30	45.000	20.000						
Verkeersremmende maatregelen Bredasedijk	30	270.000							
Herinrichting Bernhardstraat e.o.	30		100.000		400.000				
Herinrichting wijk van den Valgaetstraat e.o.	30		100.000		1.100.000				
Fietsenstalling bushalte 't Loo	30	25.000	0		0				
Taakveld 4 Onderwijs									
Renovatie BS Prinses Beatrix	30	2.912.000	2.727.000						
Renovatie BS Prinses Beatrix grond	0	200.000	0						
Renovatie BS Prinses Beatrix tijdelijke huisvesting	1	214.000	214.000						
Renovatie BS de Regenboog	30		454.000	4.092.000					
Renovatie BS de Regenboog tijdelijke huisvesting	1		37.000	328.000					
Uitbreiding BS de Waterloop	40	295.000	0						
Taakveld 5 Sport, cultuur en recreatie									
Speelvoorzieningen Bewegen, Ontmoeten en Spelen	10	0	55.000						
Ecologisch maaibeheer aanpassen voertuig	10	50.000							
Padelbanen bij tennisverenigingen	20	180.000							
Taakveld 7 Volksgezondheid en milieu									
Focus: herinrichting Frater Romboutsstraat en Kerkepad riolering	60	150.000							
Focus: Herinrichting Kleine Broekstraat / Industrieweg riolering	60		444.000						
Riolering: rioolvervanging / verbetering vGRP	60	40.000	40.000	40.000					
Riolering: rioolgemaal electromechanisch	15	55.000	55.000	55.000			55.000		
Riolering: drukriolering bouwkundig	60	20.000	20.000	20.000			20.000		
Riolering: drukriolering electromechanisch	15	90.000	90.000	90.000			90.000		
Riolering: randvoorziening electromechanisch	15	30.000	30.000	30.000			30.000		
Focus herinrichting, vervanging de Bucht Bergeijk riolering	60	630.000							
Focus, herinrichting, vervanging wijk de Mert e.o. Luyksgestel riolering	60	675.000							
Focus: Den Belleman e.o. riolering	60		310.000						
Focus: herinrichting de Weebosch en St. Gerardusweg riolering	60		1.270.000						
Herinrichting Bernhardstraat e.o. riool	30				806.000				
Herinrichting wijk van den Valgaetstraat e.o. riool	30				950.000				
Relining Vonderpad	30	145.000							
Vervangen loggers	10		20.000						
Grondwatermeetnet loggers	10	27.000							
Grondwatermeetnet peilbuizen	30	53.000							
Wateroverlast Verhoevenstraat	60	9.000	90.000						
Taakveld 8 VHROSV									
Eindtotaal		**11.685.500**	**8.987.400**	**5.498.700**	**3.756.000**	**345.000**	**195.000**	**0**	**0**

Wat betekent het voorgaande voor het begrotingsbeeld?
Als alle voorstellen uit hoofdstuk 4 van deze PPN verwerkt worden geeft dat onderstaand begrotingsbeeld. Dit is uitgesplitst naar een structureel en een incidenteel beeld. De provincie toetst of de begroting structureel en materieel in evenwicht is. Concreet betekent dit dat er keuzes gemaakt moeten gaan worden. Zie hiervoor de 'draaiknoppen' onder hoofdstuk 6 'Ruimte voor beleid, dekkingsmogelijkheden'. Maar ruimte kan natuurlijk ook gevonden worden door keuzes te maken in de voorliggende voorstellen van hoofdstuk 4 'Financieel overzicht beleidsitems'. Deze worden in hoofdstuk 5 'Toelichting beleidsitems' nader beschreven.

Structureel Bedragen x € 1.000 (+ = voordeel / -/- = nadeel)	2023	2024	2025	2026
Stand begroting 2022 na wijzigingen t/m april 2022	-655	-848	-824	-592
Mutaties Begroting 2023-2026	-288	-738	-863	-1.008
Totaal structureel	-943	-1.586	-1.687	-1.600

Incidenteel Bedragen x € 1.000 (+ = voordeel / -/- = nadeel)	2023	2024	2025	2026
Stand begroting 2022 na wijzigingen t/m april 2022	-53	-50	-51	0
Mutaties Begroting 2023-2026	-294	-251	-328	0
Totaal incidenteel	-347	-301	-379	0

Totaal begroting Bedragen x € 1.000 (+ = voordeel / -/- = nadeel)	2023	2024	2025	2026
Stand begroting 2022 na wijzigingen t/m april 2022	-708	-898	-875	-592
Mutaties Begroting 2023-2026	-582	-989	-1.191	-1.008
Totaal	-1.289	-1.887	-2.066	-1.600

Begrotingsbeeld obv mutaties beleid Bedragen x € 1.000 (+ = voordeel / -/- = nadeel)	2023	2024	2025	2026
Beginstand begroting	-708	-898	-875	-592
Mutaties bestaand beleid (BB)	-227	-470	-454	-490
Mutaties nieuw beleid (NB)	-355	-519	-737	-518
Mutaties ruimte voor beleid (RB)	0	0	0	0
Totaal	**-1.289**	**-1.887**	**-2.066**	**-1.600**

5. Toelichting beleidsitems

Bestaand beleid

BB0 Stand primitieve begroting 2023-2026

De geamendeerde meerjarenbegroting 2022-2025 is de basis voor het opstellen van de PPN 2023-2026. De jaarschrijf 2026 is toegevoegd. Daarnaast is rekening gehouden met vastgestelde raadsbesluiten tot en met 21 april 2022.

Omschrijving (x € 1.000)	2023	2024	2025	2026
Saldo programmabegroting 2021 incl. amendementen t/m april	-708	-898	-875	-592

BB01 Bijdrage aan verbonden partijen (€ 500.000 N)

De aanpassingen van de bijdragen verbonden partijen zijn gebaseerd op de voorlopige begrotingen die reeds in uw raad behandeld zijn, dan wel op moment van schrijven van deze PPN nog in uw raad behandeld dienen te worden. Deze begrotingen moeten veelal nog door de algemene besturen worden goedgekeurd.

Bedragen x € 1000		2023	2024	2025	2026
(+ = voordeel, -/- =nadeel					
VRBZO		-60	-60	-41	-64
MRE		-5	-5	-5	-7
GGD		-48	-49	-40	-55
ODZOB		-142	-142	-142	-142
GRSK		-611	-602	-612	-633
Kempenplus		-66	-120	-116	-117
Beschikbare dekking in begroting		147	72	72	72
Verwerking stelpost loon- en prijsstijging		284	284	284	286
Totaal		-500	-621	-599	-660

BB02 Algemene uitkering (€ 434.000 V in 2023 oplopend naar € 536.000 V in 2026)

De gevolgen van de september- decembercirculaire 2021 en de doorwerking daarvan op de uitgavenbudgetten worden opgenomen in de PPN 2023-2026. De mogelijke herijking van het gemeentefonds staat los van deze doorwerking. Met name door acres ontwikkelingen en ontwikkelingen als gevolg van actualisering van de uitkeringsbasis worden voordelen ingecalculeerd. Aan de uitgavenzijde werkt dit deels door in de stelpost loon- prijsstijging.

Algemene uitkering x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Begroting algemene uitkering	27.347	27.587	27.996	28.428
Mutatie septembercirculaire 2021	645	621	727	775
Mutatie decembercirculaire 2021	110	96	98	110
1. Totaal mutaties	**755**	**717**	**826**	**885**
Totaal algemene uitkering	**28.101**	**28.305**	**28.821**	**29.314**
Doorwerking septembercirculaire 2021	-192	-214	-217	-217
Doorwerking decembercriculaire 2021	-129	-128	-132	-132
2. Totaal doorwerking	**-321**	**-342**	**-349**	**-349**
3. Totaal bijstelling (1+2)	**434**	**375**	**477**	**536**

BB03 Loon- en prijsontwikkeling (€ 121.000 N 2023, oplopend naar € 1.062.000 N 2026)

Voor loon- en prijsontwikkelingen zijn stelposten opgenomen in de begroting. Op basis van de laatste inzichten van het Centraal Economisch Planbureau worden deze stelposten opgenomen. De cijfers zijn herberekend op basis van de geactualiseerde indexeringen. Deze zijn toegelicht in hoofdstuk “Financiële kaders begroting”.

BB04 Baten OZB (€ 46.000 V 2023, oplopend naar € 325.000 V 2026)

Voor de indexering van onze baten sluiten we aan bij de systematiek van indexering van de verbonden partijen. Dit conform de kaders zoals opgenomen in de uitgangspunten in hoofdstuk 3. De herberekening komt uit op een voordeel van € 46.000 voor 2023 oplopend naar € 325.000 voordeel.

BB05 Bijdrage dakbeschot BS Sint Willibordus (€ 55.000 N 2022)
Schoolbestuur SKOzoK heeft op grond van de Verordening huisvesting basisonderwijs Bergeijk een aanvraag gedaan voor bekostiging van de verwijdering van asbest-dakbeschot in basisschool Sint Willibrordus in Riethoven. Aan de verwijdering van het asbest is een kostenpost te koppelen van circa € 55.000 inclusief de bijkomende kosten.

BB06 Programmakosten WMO (€ 250.000 N 2022-2025)

Bedragen x € 1.000 (+ = voordeel, -/- = nadeel)	2023	2024	2025	2026
Wmo voorzieningen	-10	-10	-10	-10
Wmo hulp bij het huishouden	-200	-200	-200	-200
Wmo Begeleiding	-90	-90	-90	-90
Dekking stelpost prijsstijging	50	50	50	50
Totaal	-250	-250	-250	-250

Voorzieningen (€ 10.000 N)
Rolstoelvoorziening
De lasten ontwikkelen zich stabiel en in de begroting is rekening gehouden met een reguliere indexering van de tarieven (+2,7%). Met deze ophoging sluit de begroting aan op de verwachte lasten in 2023 en verder.

Hulp bij het huishouden (€ 200.000 N)
Huishoudelijke verzorging (ZIN)
De structurele toename van het aantal cliënten dat gebruikt maakt van huishoudelijke hulp verklaard deze ophoging als een reële raming.

Begeleiding (€ 90.000 N)
Begeleiding (ZIN)
Een structurele toename van cliënten, meer zwaardere en of langere duur van indicaties en de regulier geïndexeerde tarieven verklaard deze ophoging als een reële raming.

BB07 Programmakosten Jeugd (€ 414.000 V)

Bedragen x € 1.000 (+ = voordeel, -/- = nadeel)	2023	2024	2025	2026
Jeugd landelijke zorg	0	0	0	0
Jeugd Zorg zonder verblijf (PGB)	0	0	0	0
Jeugd Zorg zonder verblijf (ZIN)	110	110	110	110
Jeugd Zorg met verblijf (ZIN)	270	270	270	270
Jeugd Veiligheid, reclassering en opvang	0	0	0	0
Dekking stelpost prijsstijging	34	34	34	34
Totaal	414	414	414	414

Jeugd zorg zonder verblijf (€ 110.000 V)
In 2021 zijn er afspraken gemaakt over de afhechting van de Variant B financieringssystematiek jeugdhulp. Voor deze specifieke groep aanbieders van jeugdhulp is voor het jaar 2022 nog een garantiebedrag opgenomen maar dat vervalt in 2023. Naar verwachting leidt dit tot een structurele lagere uitgaven op deze post.

Jeugd zorg met verblijf (€ 270.000 V)
De aanpassingen aan de hand van de Variant B-systematiek, de aanpassing van de OVA- indexering en de wijzigingen op basis van de aanpassing van de begroting van JeugdzorgPlus hebben de grootste gevolgen op de veranderingen in de begroting. Er zijn geen andere lokale wijzigingen of cliëntgebonden veranderingen bekend welke een grote verschuiving op de lokale bedragen in de (meerjaren)begroting veroorzaken op de post ZiN met Verblijf.

BB08 Programmakosten participatiewet (€ 143.000 V 2023, aflopend naar € 101.000 V 2026)

Bedragen x € 1.000 (+ = voordeel, -/- = nadeel)	2023	2024	2025	2026
Participatiewet	208	166	166	166
Loonkostensubsidie	-63	-63	-63	-63
Beschut Werk	-40	-40	-40	-40
BBZ	8	8	8	8
IOAW	10	10	10	10
IOZA	20	20	20	20
Totaal	143	101	101	101

Participatiewet (€ 208.000 V 2023, € 166.000 V 2026)

De omvang van het cliëntenbestand nam al in 2021 af in de Kempen. Ook voor het jaar 2023 en verder gaan we vooralsnog uit van een verdere afname van het aantal cliënten die gebruik maken van de Participatiewet. Voor de ontwikkeling van het bijstandsvolume is een aantal factoren relevant; zoals de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, maar ook het aantal statushouders dat gehuisvest worden in de gemeente.

Loonkostensubsidie (LKS) (€ 23.000 N)

Ten aanzien van het aantal plaatsingen met structurele loonkostensubsidie (LKS) gaan we uit van een toename. Doordat steeds meer cliënten een groter afstand tot de arbeidsmarkt een verminderde loonwaarde hebben, is LKS een belangrijk middel om cliënten richting werk te begeleiden en bemiddelen.

Beschut werk (BW) (€ 40.000 N)

In 2021 is het aantal cliënten dat gebruik maakt van beschut werk meer dan verdubbeld door inzet van een gespecialiseerde participatiecoach. KempenPlus werkt samen met zorginstellingen en VSO/PRO scholen, biedt stages aan mogelijke kandidaten en begeleidt ook de kandidaten bij het aanvraagproces om het aantal (succesvolle) aanvragen te verhogen. De toename van de lasten is dan ook te verklaren door te verwachten toename van het aantal beschut werkers.

BBZ (€ 8.000 V)

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is per 1 oktober 2021 gestopt. De Tozo was een financiële ondersteuningsregeling voor ondernemers welke als gevolg van de coronacrisis in het leven is geroepen. Nadat de Tozo is gestopt, is er een vereenvoudigde versie van de bestaande BBZ uitkering gestart. Deze vereenvoudigde versie betekende bijvoorbeeld dat er geen vermogenstoets gold. Per 1 april 2022 is deze aangepaste versie van de BBZ beëindigd en geldt de reguliere BBZ weer.

IOAW (€ 10.000 V)

Voor 2023 en verder verwachten we dat de werkelijke kosten lager zijn dan verwacht. Hierdoor stellen we de begroting 2023 bij.

IOAZ (€ 20.000 V)

Voor 2023 verwachten we dat de werkelijke kosten lager zijn dan verwacht. Hierdoor stellen we de begroting 2023 bij.

BB09 BUIG inkomsten (€ 22.000 V)

Het rijk heeft een update verzorgt voor de gemeente voor het macrobudget voor de BUIG. Als gevolg hiervan nemen de structurele inkomsten toe met circa € 22.000. Bij de septembercirculaire 2022 wordt het Macrobudget definitief vastgesteld.

BB10 administratieve wijzigingen (€ 2.000 N)

Bij de 1e Burap 2022 en PPN 2023 zijn enkele administratieve correcties opgenomen die een structureel effect hebben en derhalve opgenomen in deze PPN 2023-2026.

BB11 Inburgering (€ 60.000 N, € 60.000 V)

De kosten voor de inburgeringsvoorzieningen (o.a. taalonderwijs) van asielmigranten zullen toenemen vanwege een verhoogde taakstelling in vergelijking met de aantallen waar in het raadsvoorstel 'De wet Inburgering 2021' rekening is gehouden. De kosten blijven onzeker, aangezien het onduidelijk is in hoeverre gekoppelde migranten aan Bergeijk onder de 'oude' of 'nieuwe' wet zullen vallen. In de lijn van de voorlopige Specifieke Uitkering en verhoogde taakstelling van de laatste jaren zullen de kosten meerjarig toenemen met € 60.000.

BB12 Fietsambitie Bergeijk (Investering € 500.000 2026)
Op 22 november 2018 heeft de gemeente ingestemd met de Gemeente Visie Mobiliteit. De gemeenteraad heeft met dit besluit ingestemd met de verbetering van de bestaande fietsverbindingen en heeft daarnaast prioriteit gegeven aan zes fietsverbinding binnen de gemeente. Met het raadsbesluit van 6 juni is de prioritering tot stand gekomen. De totale kosten voor de verbindingen worden geraamd op € 6.817.000 (2019). In de begroting tot en 2025 is in totaal al € 4,6 miljoen opgenomen ten behoeve van de realisering van onze fietsambitie. Dit resulteert in een nog te investeren bedrag van € 2,2 miljoen. Voorgesteld wordt om voor de jaarschijf 2026 een investering van € 500.0000 op te nemen.

BB13 BErgeijkENERGY (€ 400.000 storting reserve duurzaamheid en klimaat, dekking algemene reserve)
Ieder gemeente staat voor de opdracht om een bijdrage te leveren aan de energietransitie. Bergeijk heeft de aanpak hiervan in 2018 vastgelegd in een programmaplan duurzaamheid en klimaat "BeENERGY". In deze programmatische aanpak zijn concrete projecten opgenomen. De projecten richten zich op Klimaatadaptatie en klimaatmitigatie. Dus zowel op het aanpassen aan de klimaatverandering als het terugdringen van de CO2 uitstoot om verdere klimaatverandering te stoppen. Voor de uitvoering van het programmaplan BeENERGY heeft de gemeenteraad een bestemmingsreserve duurzaamheid en klimaat vastgesteld. Deze bestemmingsreserve dient jaarlijks aangevuld te worden om het programmaplan te realiseren. De middelen die benodigd zijn voor het programmaplan worden bij jaarlijks bij uw raad bij het indienen van het programmaplan aangevraagd en onttrokken uit de reserve duurzaamheid en klimaat.

BB14 Aanpak zwerfafval (€ 25.000 N inkomsten, € 25.000 V afvalstoffenheffing)
Vanaf 2013 krijgen gemeenten een vergoeding voor de aanpak van zwerfafval. Vanuit de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 werden er middelen ter beschikking gesteld aan iedere gemeente voor extra inzet op de preventie en aanpak van zwerfafval. De zwerfafvalvergoeding voor Bergeijk is voor 2022 ruim € 21.000. In 2023 vervalt deze subsidie.

De strijd tegen zwerfafval is echter nog lang niet gestreden. Gelukkig hebben we in Bergeijk een groot aantal vrijwilligers die meewerken in deze strijd. We blijven dan ook doorgaan met preventie aanpak van zwerfafval. De kosten hiervan (circa € 25.000) willen we dekken door € 3 lastenverhoging per aansluiting. Deze zal via de afvalstoffenheffing worden verrekend.

BB15 Energielabel-C verplichting kantoorpanden (€ 2.500 N 2023, € 4.000 N 2025)
Elk kantoorpand in Nederland moet per 1 januari 2023 minimaal over een Energielabel C beschikken, anders mag het niet meer als kantoor worden gebruikt. Gemeenten dienen vanaf 2023 toezicht en handhaving uit te voeren voor deze regelgeving.
De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant en de gemeente Bergeijk gaan samenwerken om kantooreigenaren te informeren (2022) over deze verplichting. Het doel van deze inventariserende/informerende stap is om in kaart te brengen of de, op basis van vooronderzoek geselecteerde bedrijven, dienen te voldoen aan de Energielabel-C verplichting. De bedrijven die onder de voorwaarden van de regeling vallen kunnen, indien ze reeds voldoen, ofwel direct een nieuw energielabel aanvragen ofwel moeten eerst energiebesparende maatregelen treffen voordat een nieuw energielabel aangevraagd kan worden. De ODZOB informeert en helpt ondernemers hierbij. Vanaf 2023 wordt ook toezicht & handhaving uitgevoerd om bedrijven te controleren die volgens de informatie nog niet voldoen aan de regelgeving.

BB16 PLOP projecten (€ 18.000 N, dekking € 18.000 reserve DOB)
Concrete maatregelen voor de verbetering van het buitengebied worden jaarlijks opgenomen in het Plattelandsontwikkelingsprogramma (PLOP) Bergeijk. Een 3 tal projectvoorstellen zijn ingediend door belangenorganisaties:

a. Revitalisering Natuurtuin 't Loo
b. Biodiversiteitsproject Luyksgestel
c. Natuurleerpad Kasteelgebied – Keersop.

De kosten die samenhangen met deze drie projecten bedragen circa € 18.000 en worden gedekt middels de reserve PLOP.

BB17 Aanpassingen gemeenschapshuis Den Eijkholt (€ 6.000 V 2023; oplopend naar € 24.000 V 2024 en verder)
In het visiedocument gemeenschapshuizen is vastgelegd dat op plaatsen waar zowel een ouderensteunpunt als een gemeenschapshuis gesitueerd is onderzocht wordt of beide voorzieningen samengevoegd kunnen worden. In de kern Luyksgestel heeft veel overleg plaats gevonden tussen de besturen van ouderensteunpunt Lucia, gemeenschapshuis den Eijkholt, Skozok en Nummereen. Het bestuur van ouderensteunpunt Lucia heeft aangegeven fysiek haar intrek te willen nemen in gemeenschapshuis den Eijkholt. Deze ontwikkeling zorgt voor meer levendigheid in Den Eijkholt. De gehele dag ontstaat inloop en het gemeenschapshuis is dé centrale locatie voor samenkomst, participatie, sociale cohesie en ontmoeting voor een brede doelgroep. Deze ontwikkeling sluit ook goed aan bij de visie van de gemeente: één gemeenschapshuis waar diverse activiteiten voor álle doelgroepen plaats vinden, passend bij Luyksgestel. Door beide besturen is aangegeven dat gemeenschapshuis den Eijkholt wel op een aantal punten aangepast dient te worden zodat de doelgroep senioren zich hier ook thuis voelt. Denk hierbij aan de plaatsing van 2 biljarten, het geluidsarmer maken van de huidige BSO ruimte zodat deze gebruikt kan worden als gezamenlijke huiskamer voor de dagbesteding (prikkelarm), het plaatsen van een glazen wand en het aanschaffen van inventaris. Hiervoor is een incidentele bijdrage benodigd.

In de 1e Burap 2022 is een investeringsbijdrage gevraagd van € 227.000. In de financiële verordening is bepaald dat semi-permanente verbouwingen in 20 jaar afgeschreven worden. Momenteel ontvangt ouderensteunpunt Lucia van ons een jaarlijkse subsidie van circa € 36.000. Deze vervalt vanaf 2023 voor 50% en vanaf 2024 voor 100%. Indien het ouderensteunpunt fysiek haar intrek neemt bij het gemeenschapshuis levert ons dit per saldo een jaarlijkse structurele besparing op van circa € 6.000 in 2023 en € 24.000 vanaf 2024.

BB18 Klimaatadaptief bosbeheer (€ 42.000 V, € 42.000 N 2023; oplopend naar € 45.000 V, € 45.000 N 2026)
In 2021 heeft de Raad ingestemd met een strategie Klimaatadaptatie als uitkomst van de klimaatdialoog voor onder andere het Buitengebied. Uit de stresstest komt: in de helft van het grondgebied is de vegetatie gevoelig voor verdroging als gevolg van lage grondwaterstanden. Het neerslagtekort stijgt van 210 tot 270 mm naar 300 tot 330 mm in 2050. Hiermee is het streven om in alle relevante gemeentelijke beleidsplannen, bijvoorbeeld bosbeheerplan klimaatadaptief handelen een plek te geven.

Er is een rapport over Klimaatslim bos- en natuurbeheer gemaakt over de aanpak met klimaatmaatregelen voor de gemeentelijke bos– en natuurgebieden als bouwsteen voor een nieuw Beheerplan 2022 - 2032. De maatregelen om onder andere verdroging tegen te gaan volgens een landelijke 'gereedschapskist' en gericht op het tevens verkrijgen van provinciale- en rijkssubsidies.
Het beheerplan is in medio 2022 gereed. Het uitgangspunt is een kostenneutraal beheer voor de komende 10 jaar, overeenkomstig het vorige beheerplan. Er is een inschatting gemaakt van de kosten en baten. In het kader van de uitvoeringagenda Klimaatadaptatie willen we ook onze inwoners en andere gebruikers van het buitengebied laten zien wat we als gemeente doen met onze bossen in het kader van klimaatadaptatie.

BB19 Onderhoud groen binnen de bebouwde kom (€ 350.000 N)
Om ongelijkheid tussen de Kempengemeenten te voorkomen gaat Kempenplus marktconforme tarieven hanteren. In het verleden is een langdurige overeenkomst gesloten met de WVK-groep voor de jaren 2013 t/m 2018. De prijsstelling van dit contract is nog steeds de basis van de huidige begroting. In verband met de oprichting van Kempenplus is het contract 2x verlengd op basis van dezelfde prijzen. Door de jaren heen zijn de marktconforme prijzen echter als gevolg van ontwikkelingen als CAO, inflatie, werkdruk en personeelstekorten circa 30% gestegen.

De afgelopen jaren is de 'groenafdeling' van Kempenplus gekrompen met als gevolg dat de werkzaamheden steeds meer werden uitgevoerd door onderaannemers/uitzendkrachten. Omdat dit niet tot de kerntaak van KempenPlus behoort, is aangegeven om niet meer op te treden als hoofdaannemer en in hoofdzaak enkel werk aan te nemen dat uitgevoerd kan worden door de eigen doelgroep.

Dit heeft als gevolg gehad dat twee van de vier gemeenten inmiddels al enkele kernen aan de markt hebben moeten uitbesteden. Deze gemeenten hebben voor de betreffende kernen marktpartijen gecontracteerd met huidige marktconforme tarieven. Het hanteren van marktconforme tarieven voor Kempenplus en de marktwerking bij aanbestedingen leiden er toe dat het exploitatiebudget groen binnen de bebouwde kom dient te worden verhoogd.

Het gebruik van marktconforme prijzen zorgt er ook voor dat Kempenplus extra inkomsten ontvangt. Hierdoor zal de bijdrage aan Kempenplus ook lager uitvallen.

BB20 Deelname aan het Prostitutie Controle Team (PCT) (€ 1.500 N)
In de huidige situatie hebben de gemeenten in Oost-Brabant het bestuurlijk toezicht op de prostitutiebranche gemandateerd aan de politie. Het bestuurlijk toezicht wordt uitgevoerd door het Prostitutie Controle Team (PCT) van de Nationale Politie, eenheid Oost-Brabant.

De eenheid Oost-Brabant stopt per 1 januari 2022 met het uitvoeren van bestuurlijke controles in de prostitutiebranche. De eenheid is vanwege schaarse capaciteit gedwongen om keuzes te maken en gaat met deze keuze terug naar de 'corebusiness'. De politie maakt hierin onderscheid tussen de vergunde en de niet-vergunde branche, waarbij de politie in de toekomst alleen in beeld komt als er sprake is van niet-vergunde prostitutie in combinatie met signalen van mensenhandel. Het uitvoeren van controles i.r.t. vergunde locaties en niet-vergunde locaties (waar geen sprake is van mensenhandel) zijn een verantwoordelijkheid van de gemeente.

Op 19 november 2021 heeft de driehoek ingestemd om als basisteam de Kempen de toezichtstaken inzake illegale (en legale) prostitutie te beleggen bij het PCT en vanuit gemeente Veldhoven twee toezichthouders voor te dragen. De overige basisteams van de eenheid Oost-Brabant (Peelland, Dommelstroom en Eindhoven) hebben het op dezelfde wijze georganiseerd.

BB21 Kempische Industrie Agenda (€ 15.000 N)
Met de Kempische Industrie Agenda als basis pakken we samen met het Kempisch Ondernemers Platform (KOP) en het Onderwijs gezamenlijk projecten op, die ervoor zorgen dat onze industrie goed kan blijven functioneren. Op Kempenniveau zal een projectmanager nodig blijven om deze triple helix samenwerking te blijven aanjagen en te volgen.
Het voorstel is om dit budget structureel te maken.

BB22 Continueren transformatiefonds (€ 10.000 N)
Omdat de algemene verwachting is dat het aantal m² detailhandel in de komende jaren verder zal afnemen, werkt de gemeente Bergeijk samen met retailondernemers en vastgoedeigenaren aan een compact centrum 't Hof. Een concentratie van detailhandel met een veelheid aan voorzieningen die elkaar versterken. Een bijdrage vanuit het transformatiefonds kan eigenaren van winkelpanden buiten het centrum stimuleren hun pand te transformeren naar een andere bestemming.

BB23 Beëindiging overeenkomst Bijdragen huis van de Brabantse Kempen (€ 28.000 V)
Als gevolg van het stop zetten van de overeenkomst met het huis van de Brabantse Kempen per 2023 vervalt de structurele bijdrage van € 28.000 per jaar.

BB24 Nieuw pachtbeleid (€ 10.000 N 2022)
Het huidige pachtbeleid dateert van 2007. Dit beleid is inmiddels enigszins gedateerd geraakt en moet geupdate worden. Hierbij moeten ook verduurzamingsmaatregelen die al in de jaarlijkse pacht zijn geintroduceerd, worden opgenomen in beleid. Daarnaast staat al jaren nieuwe pachtwetgeving in de steigers. Hierop moet in het nieuwe op te stellen beleid op voorgesorteerd worden. Daarnaast vloeit een actualisering voort uit de opgestelde omgevingsvisie.

BB25 OZB (€ 45.000 V)
Als gevolg van areaaluitbreiding van de woningen ramen we de inkomsten OZB structureel bij met € 45.000.

BB26 Regionale samenwerking (€ 25.000 N)
Uitvoering geven aan het (opstellen van) een (sub)regionale Ontwikkelstrategie en de (sub)regionale samenwerking in de Strategische Kempenagenda. Het betreft de samenwerking en het opstellen van een strategie, niet de inhoudelijke projecten die hier mogelijk uit voorkomen op het gebied van wonen, werken, mobiliteit en voorzieningen.

BB27 Inzet rijksmiddelen onderwijsachterstandenbeleid (€ 59.000 V)
Met ingang van 2021 is het peuterprogramma gewijzigd, hierover is de raad eerder geïnformeerd. In financieel perspectief worden de lasten die hiermee gemoeid zijn gedekt met de rijksmiddelen onderwijsachterstandenbeleid. Hierdoor vallen de gemeentelijke middelen vrij, een voordeel van € 59.000.

BB28 Gehandicaptenparkeerkaarten (€ 5.000 N)
Per medio mei 2022 worden de leges voor de Gehandicaptenparkeerkaart op € 0 gezet (was € 53,30). Vanaf nu worden er dus kosten gemaakt waar geen inkomsten (leges) meer tegenover staan. Door geen leges meer in rekening te brengen betekent een verlaging van de inkomsten van circa € 5.000 en is een uitvoering op de aangenomen motie tijdens de raadsbehandeling van de begroting 2022.

BB29 Intensivering toezicht gastouderopvang en voorschoolse educatie (€ 14.400 N)
Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, gemeenten en de GGD vinden het noodzakelijk dat gemeenten de steekproef van gastouders die zij bezoeken vergroten naar minimaal 50% per jaar. In de regio wordt 2022 als een overgangsjaar gezien en wil men in 2023 voldoen aan de dan geldende wettelijke verplichting. Daarnaast worden de inspectie-uren voor voorschoolse educatie door de GGD-BZO opgehoogd, omdat er wettelijk meer items geïnspecteerd moeten worden.

BB30 Uitvoeringsprogramma vrijetijdseconomie (€ 5.000 V)
Voor het uitvoeringsprogramma Vrijetijdseconomie Brabantse Kempen 2022-2026 wordt het budget structureel met € 5.000 naar beneden bijgesteld. Daar de kosten lager uitvallen dan op voorhand begroot.

BB31 Belevingsboulevard (€ 5.000 N in 2023 en 2024)
Naar aanleiding van de in 2021 succesvol verlopen pilot Bergeijkse BelevingsBoulevard, is besloten om de pilot voor de jaren 2022, 2023 en 2024 te herhalen. In 2024 zijn naar verwachting de projecten Hof Noord, Kattendans en aanleg parkeerplaats Hof 150/152 afgerond en kan een definitieve evaluatie plaatsvinden. Voor de uitvoering van de pilot is een budget nodig van € 5.000 per jaar voor aanpassingen in het openbaar gebied.

BB32 Basisschool Sint Gerardus (€ 45.000 N extra lasten toevoeging aan voorziening en € 13.000 V extra inkomsten rijksgelden middels de SKOzoK
Het complex BS Sint Gerardus wordt toegevoegd aan het areaal door de gemeente in stand te houden maatschappelijk vastgoed. De jaarlijkse dotatie aan de onderhoudsvoorziening ad € 45.000 wordt deels gevuld door overdracht door schoolbestuur SKOzoK van de rijksgelden voor de huisvestingslasten van BS St.Gerardus ad € 13.000. per saldo ontstaat naar verwachting een jaarlijkse tekort op de onderhoudslasten van circa € 32.000.

BB33 Verkoop pand Loo 35 (€ 3.000 N)
In 2022 heeft de verkoop van het pand Loo 35 te Bergeijk plaatsgevonden. Door de verkoop van het pand vervallen tevens de structurele huurinkomsten en de storting in de onderhoudsvoorziening.

BB34 Structurele effecten bijstellingen kredieten 1e burap (€ 27.000 N)
De structurele effecten van de bijstellingen van de kredieten uit de 1e burap worden meerjarig vertaald in de PPN.

Nieuw beleid

NB01 Onderzoek naar nieuw Kempisch bedrijventerrein (€ 25.000 N 2023)

In 2022 zijn alle bedrijfskavels in de Kempen uitverkocht. Daarom is eind 2021 gestart met de voorbereidingen voor nieuw aanbod in de Kempen voor grote en kleine kavels.
Het beleid van afgelopen jaren is geëvalueerd, de ambities zijn bepaald en er is onderzoek uitgevoerd naar toekomstige vraag en behoefte. Ook is onderzocht of de bestaande bedrijventerreinen de vraag kunnen opvangen. De resultaten worden in 2022 aan de gemeenteraad gepresenteerd. De vervolgstap is een participatieproces en locatieonderzoeken, zodat een nieuw plan voor aanbod van bedrijfskavels in de Kempen gemaakt kan worden.

NB02 NP Bosland (€ 15.000 N)

De vier Vlaamse gemeenten uit Bosland zijn een procedure gestart om een Vlaams Nationaal Park (NP) te worden. Daarvoor moeten ze een groter oppervlak aan natuur hebben. Om het aantal hectares natuur te vergroten, hebben ze drie aangrenzende gemeenten (waaronder Bergeijk) gevraagd of zij onderdeel willen worden van dit NP. Omdat onze natuur, onze doelgroepen en ons onderscheidende vermogen (USP's) grotendeels met elkaar overeenkomen, willen we onderzoeken of het mogelijk is om hierbij aan te sluiten. Vanuit de Vlaamse overheid is subsidie en menskracht beschikbaar gesteld voor 3 Nationale Parken. Deze worden gekozen op basis van een Masterplan en Operationeel plan dat in 2022 uitgewerkt wordt. Op dit moment zijn er nog 6 initiatieven die in aanmerking komen om NP te worden. Als Bosland begin 2023 de titel van NP krijgt en de gemeente Bergeijk hier onderdeel van wordt, doorlopen we de volgende stappen:

- We stemmen af met Bosland welke werkzaamheden nodig zijn en welke voorwaarden en kosten zijn verbonden aan deelname aan Bosland.
- We bepalen of we dit project zelf kunnen uitvoeren of dat er externe begeleiding nodig is.

De kosten worden vanaf 2023 structureel € 15.000 per jaar.

NB03 Verduurzamen dienstreizen door middel van elektrische auto's (€ 150.000 investering, dekking kapitaallasten in begroting)

Vanuit het voorbeeldgedrag van de gemeente is het wenselijk om het werk-werk verkeer op een duurzame manier uit te voeren. Dit kan door enerzijds meer op afstand te vergaderen maar zeker ook door het gebruik van duurzame vervoersmiddelen. In andere Kempengemeenten is het al gemeengoed dat ambtenaren gebruik maken van elektrische vervoersmiddelen. Dit kunnen we ook in Bergeijk budgettair neutraal doorvoeren doordat de kosten gedekt worden door een vrijval van budget dienstreizen.

		2023	2024	2025	2026	Totaal
1	Bruto investering	-€ 150.000	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 150.000
2	Subsidie / bijdragen van derden	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3	Netto investering (=1+2+3)	-€ 150.000	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 150.000
(+ = voordeel, -/- = nadeel)						
4	Netto kapitaallasten (cumulatief)	-€ 8.625	-€ 17.138	-€ 16.913	-€ 16.688	-€ 59.363
5	Lagere exploitatiekosten	€ 4.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 49.000
6	Totaal netto-lasten	-€ 4.625	-€ 2.138	-€ 1.913	-€ 1.688	-€ 10.363

NB04 Maatregelen Bredasedijk (investering € 270.000 2023)

De Bredasedijk is een erftoegangsweg buiten de bebouwde kom met een snelheidsregime van 60 km/uur. De weg kenmerkt zich door lange rechtstanden met 2 flauwe bochten halverwege. De weg kent verder enkele snelheidsremmende maatregelen. In het verleden zijn hier op eenzelfde wijze en dezelfde locatie 3 dodelijke verkeersongevallen gebeurd, tussen een personenauto en een fietser. Het laatste ongeval wat heeft plaatsgevonden dateert van begin 2021. Ter hoogte van het ongeval ligt een flauwe bocht waarvoor wordt gewaarschuwd. De rijbaan is hier relatief smal (circa 3,5 meter) vanwege de lage intensiteiten en bermverharding in de vorm van grasbeton tegels vanwege uitwijken en zwaar verkeer. Langs de weg staan ook in de bocht bomen welke het doorzicht licht beperken. Het doel van maatregelen is om de verkeersveiligheid te verbeteren en het risico op ongevallen tegen te gaan dan wel te beperken.

		2023	2024	2025	2026	Totaal
1	Bruto investering	-€ 270.000	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 270.000
2	Subsidie / bijdragen derden	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3	Netto investering (=1+	-€ 270.000	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 270.000
(+ = voordeel, -/- = nadeel)						
4	Kapitaallasten (cumulatief)	-€ 6.525	-€ 12.983	-€ 12.848	-€ 12.713	-€ 45.068

NB05 Vervanging bewegwijzering (investering € 45.000 2023, € 20.000 2024)
Voor 2023 en 2024 zijn er vervangingen gepland voor de Nbd bewegwijzering. Hierbij gaat het om de bewegwijzering voor gemotoriseerd verkeer (masten blauwe wegwijzers) en fietswegwijzers (rood-witte fietswegwijzers en fiets-paddenstoelen) die in onze gemeente staan. Binnen de bestaande begroting zijn geen middelen beschikbaar voor deze vervangingen. Om de noodzakelijke vervangingen uit te voeren dient er een vervangingsinvestering beschikbaar te worden gesteld.

		2023	2024	2025	2026	Totaal
1	Bruto investering	-€ 45.000	€ 20.000	€ 0	€ 0	-€ 25.000
2	Subsidie / bijdragen derden	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3	Netto investering (=1+2+3+4)	-€ 45.000	€ 20.000	€ 0	€ 0	-€ 25.000
(+ = voordeel, -/- = nadeel)						
4	Kapitaallasten (cumulatief)	-€ 1.088	-€ 2.647	-€ 3.103	-€ 3.070	-€ 9.908

NB06 Wateroverlast Verhoevenstraat Luyksgestel (investering € 9.000 2023, € 90.000 2024) mogelijk deels dekking middels subsidie)
De Verhoevenstraat heeft bij zware regenbuien last van een te klein riool en oppervlakkig (riool)water van omliggende straten. De waterstand is zo hoog dat het ook bij de huizen naar binnenstroomt.
Het riool vergroten in de Verhoevenstraat alleen is geen oplossing, toestroom van water uit andere straten kan voorkomen worden door het aanbrengen van drempels en er zal opvang onder de parkeerplaats en speelveld gezocht moeten worden. Door een combinatie van aanpassen bestratingen en aanleg bergings-voorzieningen gaan we het water in huizen voorkomen en op straat reduceren.

Via het Klimaatportaal Zuid-Oost Brabant gaan we cofinanciering aanvragen bij het Rijk. De Impulsregeling Klimaatadaptatie betreft een cofinanciering van maximaal 1/3 deel van de kosten van de maatregel. De re-geling kan gebruikt worden om adaptatiemaatregelen versneld uit te voeren, of om nieuwe adaptatiemaatre-gelen op te pakken. Indien deze subsidie ter beschikking gesteld wordt dan zullen we dit in het eerstvol-gende P&C document verantwoorden aan uw raad.

		2023	2024	2025	2026	Totaal
1	Bruto investering	-€ 9.000	-€ 90.000	€ 0	€ 0	-€ 99.000
2	Subsidie / bijdragen derden	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3	Netto investering (=1+2)	-€ 9.000	-€ 90.000	€ 0	€ 0	-€ 99.000
(+ = voordeel, -/- = nadeel)						
4	Dekking rioolheffing	€ 143	€ 1.709	€ 3.120	€ 3.096	€ 8.068
5	Netto kapitaallasten (cumulatief)	-€ 143	-€ 1.709	-€ 3.120	-€ 3.096	-€ 8.067
6	Netto lasten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

NB07 Vervanging loggers monitoring overstorten Waterschap (investering € 20.000 2024)
Samen met met Waterschap de Dommel worden vanaf 2011 op verschillende locaties de riooloverstorten gemonitord. Het meetnet Bergeijk is door Waterschap de Dommel gebruikt voor de onderzoeksfase Kallisto en om meer sturing van berging in het transportstelsel te kunnen gaan realiseren. De gegevens helpen ons bij het ontwerpen van maatregelen en is tevens de effectmonitoring van investeringen die gedaan worden. We krijgen steeds meer inzicht in het functioneren van de stelsels of onderdelen daarvan. Denk hierbij aan analyse van hydraulisch functioneren van het stelsel of onderdelen daarvan zoals bergbezinkbassins, retentievoorzieningen, infiltratieriolen, stuwputten en gemalen. De meetapparatuur is na circa 10 jaar aan vervanging toe. Het waterschap heeft een aanbesteding voor alle deelnemende gemeenten gehouden, waarvan Bergeijk haar eigen aandeel kan afnemen. Uitvoering staat gepland in 2024. Deze vervanging was niet bekend op het moment van het opstellen van het VGRP en daarom niet opgenomen.

	2023	2024	2025	2026	Totaal
1 Bruto investering	€ 0	-€ 20.000	€ 0	€ 0	-€ 20.000
2 Subsidie / bijdragen derden	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3 Netto investering (=1+2)	€ 0	-€ 20.000	€ 0	€ 0	-€ 20.000
(+ = voordeel, -/- = nadeel)					
4 Dekking rioolheffing	€ 0	€ 1.150	€ 2.285	€ 2.255	€ 5.690
5 Netto kapitaallasten (cumulatief)	€ 0	-€ 1.150	-€ 2.285	-€ 2.255	-€ 5.690
6 Netto lasten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

NB08 Reiniging riool Vonderpad (investering € 145.000 2022)
In 2021 is de riolering aan de Vonderpad gereinigd en geïnspecteerd. Uit deze inspectie is gebleken dat de betonnen rioolbuizen over een lengte van ca 250 meter matige tot ernstige schade heeft als gevolg van H2S gassen. Om de levensduur te verlengen gaan we enkele rioolstrengen relingen. Het betreft een groot riool van Ø 800 en Ø 1250 doorsnede. Relining betekent de bestaande buis van binnenuit voorzien van een kous waardoor de riolering weer minimaal 20 jaar meekan.

	2023	2024	2025	2026	Totaal
1 Bruto investering	-€ 145.000	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 145.000
2 Subsidie / bijdragen derden	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3 Netto investering (=1+2)	-€ 145.000	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 145.000
(+ = voordeel, -/- = nadeel)					
4 Dekking rioolheffing	€ 3.504	€ 6.972	€ 6.900	€ 6.827	€ 24.203
5 Netto kapitaallasten (cumulatief)	-€ 3.504	-€ 6.972	-€ 6.900	-€ 6.827	-€ 24.203
6 Netto lasten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

NB09 Herinrichting Bernhardstraat e.o.-blauwe ader (investering € 100.000 2024, € 1.206.000 2026)
De blauwe Ader Mr. Pankenstraat stort nu nog in gemengd stelsel. De verhardingen en totale inrichting van de Bernhardstraat e.o. zijn aan een totale vervanging toe. Met de herinrichting wordt de Blauwe Ader Mr. Pankenstraat afgemaakt, via Bernhardstraat, door Lijnt naar het lozingspunt Helofytenfilter en/of omgeving.

	2023	2024	2025	2026	Totaal
1 Bruto investering	€ 0	-€ 100.000	€ 0	-€ 1.206.000	-€ 1.306.000
2 Subsidie / bijdragen derden	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3 Netto investering (=1+2)	€ 0	-€ 100.000	€ 0	-€ 1.206.000	-€ 1.306.000
(+ = voordeel, -/- = nadeel)					
4 Dekking rioolheffing	€ 0	€ 0	€ 0	€ 12.762	€ 12.762
5 Netto kapitaallasten (cumulatief)	€ 0	-€ 2.417	-€ 4.808	-€ 27.187	-€ 34.412
6 Netto lasten	€ 0	-€ 2.417	-€ 4.808	-€ 14.425	-€ 21.650

NB10 Herinrichting Van den Valgaetstraat e.o. (investering € 100.000 2024, € 2.050.000 2026)
De verhardingen en totale inrichting van de wijk Van den Valgaetstraat zijn aan een totale vervanging toe. Daarnaast spelen waterlastproblemen. De gehele openbare ruimte van kavelgrens tot kavelgrens, inclusief riolering wordt vervangen.

	2023	2024	2025	2026	Totaal
1 Bruto investering	€ 0	-€ 100.000	€ 0	-€ 2.050.000	-€ 2.150.000
2 Subsidie / bijdragen derden	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3 Netto investering (=1+2)	€ 0	-€ 100.000	€ 0	-€ 2.050.000	-€ 2.150.000
(+ = voordeel, -/- = nadeel)					
4 Dekking rioolheffing	€ 0	€ 0	€ 0	€ 15.042	€ 15.042
5 Netto kapitaallasten (cumulatief)	€ 0	-€ 2.417	-€ 4.808	-€ 46.383	-€ 53.608
6 Netto lasten	€ 0	-€ 2.417	-€ 4.808	-€ 31.342	-€ 38.567

NB11 Ecologisch maaibeheer (investering € 50.000 2023, exploitatie lasten (excl. kapitaallasten € 25.000)

De 5 Kempengemeenten hebben samen een onderzoek laten doen in 2020 en 2021 naar de kansen voor ecologisch(er) bermbeheer met als doel verhoging van de biodiversiteit van flora en insecten. Ook goed voor de recreatieve beleving. Op basis van het beheerplan gaat iedere gemeente het beheer op onderdelen aanpassen.

Het bermbeheer in Bergeijk wordt uitgevoerd door een groenaannemer (40%) en de eigen Buitendienst (60%). Het huidige bermbeheer belemmert veelal de ontwikkeling van kruiden en is vooral nadelig voor de insectenstand, waaronder wilde bijen. Met inzet van aangepast materieel, maaisel afvoeren en meer gefaseerd maaien ontstaan waardevollere bermen. Goed voor meer biodiversiteit en dat draagt bij aan de natuurlijke bestrijding van plaaginsecten, zoals de eikenprocessierups. De eigen Buitendienst kan een deel van het maaien blijven uitvoeren, mits het beschikt over passend werkmaterieel. De bestaande trekker is hiervoor geschikt.

	2023	2024	2025	2026	Totaal
1 Bruto investering	€ 50.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 50.000
2 Subsidie / bijdragen van derden	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3 Netto investering (=1+2+3)	€ 50.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 50.000
(+ = voordeel, -/- = nadeel)					
4 Netto kapitaallasten (cumulatief)	-€ 2.875	-€ 5.713	-€ 5.638	-€ 5.563	-€ 19.788
5 Hogere exploitatiekosten	-€ 25.000	-€ 25.000	-€ 25.000	-€ 25.000	-€ 100.000
6 Totaal netto-lasten	-€ 27.875	-€ 30.713	-€ 30.638	-€ 30.563	-€ 119.788

NB12 Oprichten digitaal grondwatermeetnet (investering € 80.000)

Sinds 2008 heeft de gemeente een wettelijke grondwaterzorgplicht. Deze richt zich op de grondwater-kwantiteit in bebouwd gebied. De huidige locaties van de peilbuizen is niet optimaal dekkend over de gemeente. In 2021 is het grondwatermeetplan geactualiseerd, deze sluit aan op gebiedsontwikkelingen en op meetnetten van onze waterpartners.

Door het oprichten van een nieuw digitaal grondwatermeetnet sluiten we beter aan op de meetnetten van onze waterpartners en andere gemeenten. Het digitaal inwinnen van de grondwaterstanden worden direct uitgeleverd aan de Basisregistratie Ondergrond BRO. Dit bevorderd de eenmalige inwinning en meervoudig gebruik van deze informatie. Verder zal de nauwkeurigheid van de data toenemen omdat met de digitale loggers 4 maal daags wordt gemeten en nu 1 maal in 2 weken.

Ook zal de grondwaterdata via Hydronet portal uitgeleverd en ontsloten gaan worden. Dit portal is opgericht door de watereenheid (Klimaat)Waterportaal Zuidoost Brabant. In dit portal wordt ook de overstort en de neerslagdata geregistreerd van alle deelnemende gemeenten. Zo zit alle data bij elkaar en kan deze met elkaar geanalyseerd worden. Door de grondwaterstanden op een eenduidige digitale methode in te winnen kunnen de effecten van klimaatveranderingen en de genomen klimaatmaatregelen en de daarbij behorende effecten beter in beeld gebracht worden. De dekking van de kapitaallasten wordt verwerkt in de rioolheffing.

	2023	2024	2025	2026	Totaal
1 Bruto investering	-€ 80.000	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 80.000
2 Subsidie / bijdragen derden	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3 Netto investering (=1+2)	-€ 80.000	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 80.000
(+ = voordeel, -/- = nadeel)					
4 Dekking rioolheffing	€ 2.833	€ 5.633	€ 5.566	€ 5.499	€ 19.532
5 Netto kapitaallasten (cumulatief)	-€ 2.833	-€ 5.633	-€ 5.566	-€ 5.499	-€ 19.532
6 Netto lasten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

NB13 Uitbreiding bassischool de Waterloop (investering € 295.000 2023)

Het aantal leerlingen op basisschool De Waterloop neemt toe, onder andere door de nieuwbouw van woningen op 't Loo. Het schoolbestuur heeft op grond van de Verordening huisvesting basisonderwijs Bergeijk een aanvraag gedaan voor uitbreiding van de basisschool. Een prognose over de groei van het aantal leerlingen

laat een groei zien tot circa 160 leerlingen, terwijl de school is gebouwd en gebudgetteerd voor 130 leerlingen. Op grond van de Verordening heeft het schoolbestuur bij een positief besluit op het verzoek recht op bekostiging door de gemeente met circa € 280.000. Daarnaast zal naar verwachting het bestemmingsplan moeten worden aangepast (raming: € 15.000) en zullen aanpassingen aan de openbare ruimte (PM) moeten worden gedaan.

	2023	2024	2025	2026	Totaal
1 Bruto investering	-€ 295.000	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 295.000
2 Subsidie / bijdragen derden	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3 Netto investering (=1+2)	-€ 295.000	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 295.000
(+ = voordeel, -/- = nadeel)					
4 Netto kapitaallasten (cumulatief)	-€ 5.900	-€ 11.745	-€ 11.634	-€ 11.523	-€ 40.802

NB14 Renovatie en uitbreiding van basisschool Prinses Beatrix (investering € 6.300.000)
De basisscholen Prinses Beatrix en De Zonnesteen gaan fuseren. De locatie van BS Prinses Beatrix is aangewezen als locatie voor de gefuseerde school. Het huidige gebouw moet worden gerenoveerd en worden uitgebreid. De kosten zijn in het IHP geraamd op € 5,25 miljoen. Daarbij was nog geen rekening gehouden met de verwerving van een deel van de ondergrond onder de bestaande school. Indien kan worden verworven, vervallen de kosten voor huur van de huidige schoolwoningen ter hoogte van € 70.000 structureel maar ook de inkomsten uit de overdracht door het schoolbestuur van rijksgeld voor onderhoud aan de huisvesting van circa € 10.000 structureel. De huurinkomsten uit onderverhuur aan Nummeréén Kinderopvang van € 10.000 per jaar komt eveneens te vervallen, maar zal worden vervangen door een nog nader te bepalen structurele huurinkomst in de nieuwe situatie.
Het voornemen bestaat om het bouwheerschap bij het schoolbestuur te leggen. Dit jaar wordt in opdracht van de gemeente een businesscase opgesteld op basis waarvan definitieve besluitvorming plaats kan vinden over de vorm waarin de nieuwe huisvesting wordt gerealiseerd (Is renovatie inderdaad haalbaar?) en op basis waarvan het schoolbestuur een definitief bouwplan kan opstellen en vervolgens in opdracht kan geven. De businesscase moet ook indicatief aangeven welk deel van de investeringen door de gemeente worden gedragen en welke onze primaire partners voor hun rekening nemen.

	2023	2024	2025	2026	Totaal
1 Bruto investering	€ 3.326.000	€ 2.941.000	€ 0	€ 0	€ 6.267.000
2 Bijdragen derden	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3 Netto investering (=1+2)	€ 3.326.000	€ 2.941.000	€ 0	€ 0	€ 6.267.000
(+ = voordeel, -/- = nadeel)					
4 Netto kapitaallasten (cumulatief)	-€ 287.478	-€ 424.526	-€ 272.686	-€ 269.866	-€ 1.254.557
5 Lagere exploitatiekosten	€ 51.569	€ 69.834	€ 86.299	€ 85.917	€ 293.619
6 Netto lasten	-€ 235.909	-€ 354.692	-€ 186.387	-€ 183.949	-€ 960.938

NB15 Voorbereiding en uitvoering renovatie BS De Regenboog (investering € 4.911.000)
In het Integraal Huisvestingsplan primair onderwijs 2022-2037 (IHP) is de renovatie van basisschool De Regenboog opgenomen in het jaar 2025 met een voorbereiding daarvan in 2024. Daarbij zal een gedeelte van de huidige BS De Zonnesteen (fuseert met BS Prinses Beatrix op de locatie Prinses Beatrix) door BS De Regenboog worden ingenomen.
Verwacht wordt dat het schoolbestuur bijdraagt in de renovatiekosten (PM) en dat de kinderopvangorganisatie de lasten verbonden aan de investering voor uitbreiding van de opvang en het onderhoud daarvan in de vorm van een jaarlijkse huurinkomst vergoedt (PM, in onderstaande tabel is de investering hierin als 'bijdrage van derde' opgenomen in het jaar 2025).

	2023	2024	2025	2026	Totaal
1 Bruto investering	€ 0	-€ 491.000	-€ 4.420.000	€ 0	-€ 4.911.000
2 Bijdragen derden	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3 Netto investering (=1+2)	€ 0	-€ 491.000	-€ 4.420.000	€ 0	-€ 4.911.000
(+ = voordeel, -/- = nadeel)					
4 Netto kapitaallasten (cumulatief)	€ 0	-€ 48.249	-€ 451.180	-€ 218.360	-€ 717.789
5 Lagere exploitatiekosten	€ 0	€ 2.127	€ 23.371	€ 42.239	€ 67.737
6 Netto lasten	€ 0	-€ 46.122	-€ 427.809	-€ 176.121	-€ 650.052

NB16 Fietsenstalling bushalte 't Loo (investering € 25.000)
Ter hoogte van Loo 35a is een bushalte. Van deze halte wordt veel gebruik gemaakt. Reizigers stallen hier hun fiets om vervolgens met de bus verder te reizen. Op deze locatie ontbreekt het echter aan deugdelijke voorzieningen om fietsen te kunnen stallen. Tot op heden werden de fietsen weggezet op een locatie die behoorde tot het perceel Loo 35a, tegen een hekwerk en tegen de bosjes. Onlangs is deze woning door de gemeente verkocht. Een klein deel van het perceel is niet mee verkocht om fietsen te kunnen plaatsen. Dit biedt nu de mogelijkheid om op deze locatie de ontbrekende voorzieningen aan te leggen en de bushalte beter te faciliteren.

	2023	2024	2025	2026	Totaal
1 Bruto investering	-€ 25.000	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 25.000
2 Subsidie / bijdragen derden	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3 Netto investering (=1+2)	-€ 25.000	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 25.000
(+ = voordeel, -/- = nadeel)					
4 Netto kapitaallasten (cumulatief)	-€ 604	-€ 1.202	-€ 1.190	-€ 1.177	-€ 4.173

NB17 Wmo abonnementstarief (PM)
Conform nieuw landelijk beleid gaan we onderzoeken hoe we alsnog bijdrage naar draagkracht kunnen invoeren. In 2022 gaan we dit verder onderzoeken zodat dit vanaf 2023 ingevoerd kan worden.

NB18 Raadsvoorstel padel bij tennisverenigingen
In de raadsvergadering van 2 juni 2022 wordt het op zichzelf staande raadsvoorstel padelbanen behandeld. De financiële consequenties van het raadsvoorstel padelbanen zijn tevens meegenomen in deze PPN 2023.

6. Ruimte voor beleid, dekkingsmogelijkheden

De voorliggende PPN 2023-2026 laat een sterk negatief beeld zien. Het is daarom een uitdaging om in het najaar een begroting aan uw raad aan te bieden die ook door de provincie wordt goedgekeurd. Dit dient een structureel sluitende begroting te zijn. Hoewel op het moment van schrijven van deze PPN de meicirculaire 2022 nog niet bekend is zijn de uitdagingen groter dan in voorgaande jaren. Er dienen keuzes gemaakt te worden. U bent als raad aan zet om hier richting aan te geven. Om u daarbij te ondersteunen hebben wij de paragraaf ruimte voor beleid gemaakt. Hierin zijn draaiknoppen aangegeven. Deze draaiknoppen zijn niet limitatief omdat in basis de gehele begroting als draaiknop gehanteerd kan worden. We hebben een aantal onderwerpen in beeld gebracht die wij, afhankelijk van de richting die uw raad geeft, uit zullen werken in de begroting 2023-2026.

RB01 Onroerende zaak belasting (OZB)
Een verhoging van de OZB met 1% van het tarief woningen en niet-woningen geeft een meeropbrengst van circa € 39.000. Indien ieder jaar 1% verhoging plaatsvindt dan loopt dit op tot circa € 176.000 (2026) per 1% extra verhoging.

1% extra verhogen OZB	2023	2024	2025	2026
Woningen (eigenaar)	€ 25.485	€ 52.950	€ 82.624	€ 114.341
Niet-woningen (eigenaar)	€ 8.226	€ 17.091	€ 26.669	€ 36.907
Niet-woningen (gebruiker)	€ 5.493	€ 11.413	€ 17.809	€ 24.646
Extra opbrenst OZB	**€ 39.204**	**€ 81.454**	**€ 127.103**	**€ 175.894**

Voorbeeld	Woning eigenaar	Niet-woning eigenaar	Niet-woning gebruiker
Voorbeeldwwaarde	€ 378.000	€ 300.000	€ 300.000
OZB 2022 (per jaar)	€ 314	€ 550	€ 440
Extra verhoging 2023 1%	€ 317	€ 555	€ 444
Extra verhoging 2024 1%	€ 320	€ 561	€ 449
Extra verhoging 2025 1%	€ 324	€ 567	€ 453
Extra verhoging 2026 1%	€ 327	€ 572	€ 458

RB02 Toeristenbelasting
Sinds 2014 is het tarief van de toeristenbelasting 3,11% van de omzet. Hiermee wordt een begrote opbrengst gerealiseerd van € 954.000 in 2022. Momenteel is de belastingdruk voor toeristen gebaseerd op de omzet uit overnachtingen van de accommodaties. Dit percentage bedraagt 3,11%. Op jaarbasis zijn er circa 1,2 miljoen overnachtingen die een opbrengst uit toeristenbelasting genereren van ca. € 954.000. Dit komt overeen met een gemiddelde toeristenbelasting van ca. € 0,80 per persoon per overnachting. In onderstaande tabel wordt weergegeven wat de meeropbrengsten zijn bij een jaarlijkse verhoging van 1%. Tevens wordt in beeld gebracht wat dit betekent als gemiddelde toeristenbelasting per persoon per overnachting. Hierbij worden deze tarieven tevens vergeleken met de begroting van de ons omringende gemeenten.

Omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Tarief 2022 gemeente Bergeijk 3.11% van omzet uit overnachting				
Verhoging tarief per jaar	1%	1%	1%	1%
Tarief wordt bij 1% stijging per jaar	3,14%	3,17%	3,20%	3,24%
Meer opbrengt ten opzichte van begroot 2022 (€ 954.000)	9.540	19.175	28.907	38.736
Tarief per overnachting omgerekend per persoon per nacht (afgerond op centen)	€ 0,81	€ 0,82	€ 0,83	€ 0,84

Als vergelijking zijn hierbij ook de tarieven en opbrengsten vanuit de toeristenbelasting in beeld gebracht van de ons omringende gemeenten.

Gemeente	Tarief begroting 2022	Begroting 2022
Bergeijk	3,11% van de omzet	€ 954.000
Eersel	2,5% van de omzet uit overnachting hotel / motel	€ 450.000
	6,5% van de omzet uit overnachting overige accommodatie	
Bladel	€ 1,66 (vaste onderkomen / hotel / B&B) p.p.p.n.	€ 1.124.000
	€ 1,56 (mobiele onderkomens / caravan, tenten en campers) p.p.p.n.	
Reusel- de Mierden	€ 1,60 p.p.p.n.	€ 182.000
Oirschot	€ 2,03 p.p.p.n.	€ 363.000
	€ 1,72 p.p.p.n. (camping / camperplaats)	
	€ 1,62 indien < 18 jaar in groepsaccommodaie p.p.p.n.	

RB03 Extra verhoging geliberaliseerde pacht
Een mogelijkheid voor hogere opbrengsten: verhogen pachtprijs korte pacht. Het gaat om ca 264 ha.
De pachtprijs wordt nu jaarlijks met € 25 p/ha verhoogd. Huidig prijspeil is € 1.125, in 2021 dus € 1.100.
In de omgeving worden hogere pachtprijzen gevraagd.

RB04 Verbonden partijen (P.M.)
In tijden waarin we als gemeente minder ruimte hebben om te investeren betekent dit ook dat we kritisch moeten zijn op de bijdragen aan verbonden partijen. De mate van invloed neemt af naarmate het aantal deelnemers vergroot. Deze gesprekken hebben alleen effect als we dit met meerdere gemeenten samen voeren. We gaan hierover de komende periode met onze omliggende gemeenten in de Kempen in gesprek. Samen trap op, maar ook samen trap af.

RB05 Doorschuiven van investeringen
Door het doorschuiven van investeringen zoals opgenomen in deze PPN kunnen we een kostenbesparing realiseren in 2023 van circa € 100.000.

RB06 Inzet algemene reserve
De algemene reserves, exclusief de algemene reserve behoedzaamheid grondtransacties, dient een minimale omvang (norm) te hebben van € 6,0 miljoen. Ruimte in de omvang van de algemene reserve boven de norm kan eventueel ingezet worden ter dekking van bijvoorbeeld kapitaallasten.

Met het inzetten van € 1 miljoen van de algemene reserve kunnen indicatief de volgende afschrijvingslasten gedekt worden:

Soort investering	Afschrijvingstermijn	Bedrag te dekken
Investering economisch nut (gebouw)	40	€ 25.000
Investering economisch nut (installaties)	15	€ 66.000
Investering maatschappelijk nut in de openbare ruimte	30	€ 33.000

Deze dekkingsmogelijkheden gelden overigens ook als andere (bestemmings)reserves ingezet worden. Wanneer bestemmingsreserves danwel de algemene reserve aangewend worden ter dekking van investeringen zal (een deel van) de reserve gestort dienen te worden in een in te stellen dekkingsreserve.

RB07 Beëindigen subsidie facilitaire ondersteuning basisonderwijs (oplopend van € 5.000 in 2023 naar € 21.000 in 2024)
Sinds 2005 levert de gemeente Bergeijk jaarlijks een bijdrage aan facilitaire ondersteuning in het basisonderwijs. Deze middelen werden ingezet ten behoeve van de conciërges op de scholen die vanuit het

verleden middels een id-baan op de scholen hand en span diensten verrichtten. Scholen ontvangen een lumpsum financiering voor het organiseren van alle onderwijstaken inclusief gebouw en personeel.

RB08 De begroting in zijn totaliteit

De begroting is op zichzelf staand een draaiknop. Alle onderdelen die in de begroting zijn opgenomen worden reëel geraamd. Dit neemt echter niet weg dat de begroting in zijn totaliteit een draaiknop is. Hierbij wel rekening houdende met de wettelijke taken die wij als gemeente uitvoeren, maar dat neemt niet weg dat ook deze lasten mogelijk te beperken zijn met bepaalde keuzes. Onderstaand overzicht geeft enkele grote posten van onze begroting weer, zoals deze in onze begroting 2022 zijn opgenomen inclusief PPN 2023. Op deze manier heeft uw raad een overzicht over de grote posten waar uw raad mogelijk aan wil draaien om te komen tot een structurele sluitende begroting.

	(Bedrag x €1.000)	2023	2024	2025	2026
RB01	OZB	3.998	4.073	4.156	4.291
RB02	Toeristenbelasting	964	1.073	1.083	1.118
RB04	Verbonden partijen	10.002	9.991	9.939	9.931
RB05	Totale investeringen per jaarschijf conform PPN 2023 en 1e burap 2022. Mogelijkheid tot doorschuiven investeringen	11.566	8.987	5.499	3.756
RB08	Programmakosten WMO/bijstand	4.239	4.241	4.243	4.245
	Programmakosten Jeugd	2.569	2.569	2.569	2.569
	Programmakosten participatie (ex TOZO)	2.025	1.992	1.992	1.992
	Budgetsubsidies culturele organisaties (o.a. Bibliotheek/Art4U/Kattendans)	1.133	1.148	1.163	1.163
	Budgetsubsidies wmo/zorg/jeugd/ouderen (o.a. Lumens/Mee/Aquinohuis/Dorpsondersteuners)	893	905	917	917
	Exploitatiesubsidies (o.a. gemeenschapshuizen/sporthallen)	505	505	505	505
	Waarderingssubsidie (o.a. verenigingen/musau/dorpsraden)	380	386	392	392
	Voor totaaloverzicht subsidies zie bijlage 3				
	Exploitatie (6) gemeenschapshuizen/Kattendans (incl. subsidies/groot onderhoud/kap.lasten)	1.490	1.490	1.490	1.490
	Exploitatie (3) sporthallen (incl.subsidies//groot onderhoud/kap.lasten)	293	294	295	296
	Exploitatie Aquinohuis (incl subsidie/groot onderhoud/kap.lasten)	194	192	194	194
	Exploitatie (13) buitensportaccommodaties (incl. subsidies/groot onderhoud/kap.lasten)	593	597	601	606
	Accommodaties groot onderhoud storting voorziening	847	847	847	847
	Groen onderhoud (inclusief groen format PPN 2023)	1.550	1.550	1.550	1.550
	Wegen regulier onderhoud	371	371	371	371
	Wegen groot onderhoud storting voorziening	815	815	815	815
	Personeelbudget	9.150	9.410	9.619	9.900

Bijlagen

Bijlage 1: Visie gemeente Bergeijk

Inleiding
De gemeenteraad van Bergeijk heeft op 27 juni 2017 de bestuurlijke toekomstvisie vastgesteld na een intensief proces met inwoners, ondernemers, maatschappelijk middenveld, onderwijs en omliggende gemeenten. Tijdens dit proces zijn de ambities, opgaven en uitdagingen opgehaald. Samenvattend komt hieruit naar voren dat Bergeijk zich kenmerkt door een sterke sociale cohesie en bruisend verenigingsleven. Iedere kern heeft een uitstekend voorzieningenniveau. Problemen worden doorgaans op kernniveau opgelost. Bergeijk is bestuurlijk stabiel, financieel gezond en heeft een robuuste ambtelijke organisatie. Het gaat goed in Bergeijk. Bergeijk kenmerkt zich door een krachtige gemeenschap die in staat is een bijdrage te leveren aan het realiseren van deze ambities en opgaven. De wijze waarop daar invulling aan gegeven wordt is vanuit bestuurlijke zelfstandigheid en een duurzame samenwerking met de Kempengemeenten.

In de toekomstvisie zijn in paragraaf 3.1 de **ambities, opgaven en uitdagingen** als volgt geformuleerd:

Het behoud van de leefbaarheid in de kernen
Het behoud van de leefbaarheid in de kernen kan worden gezien als dé kernambitie en tegelijkertijd een grote opgave voor de gemeente Bergeijk. Cruciaal voor het behoud van de leefbaarheid is het op peil houden van het voorzieningenniveau met aandacht voor jong en oud. Ook de ruimtelijke ontwikkeling verdient aandacht. Door de toename van het aantal 65-plussers zal de behoefte aan eenpersoonswoningen toenemen en om jongeren te kunnen behouden, zal ook op hen de woningvoorraad afgestemd moeten worden. Voor de leefbaarheid en dynamiek in de kernen is daarnaast de bereikbaarheid cruciaal. Ontsluiting van de kernen door openbaar vervoer, via de weg, maar ook door het verbeteren van het fietspadennetwerk is belangrijk. Richting Eindhoven, maar bijvoorbeeld ook België waar mensen werken en studeren. Tot slot verdient het evenwicht tussen de agrarische functie en leefbaarheid van het landelijke gebied (aantrekkelijk woonklimaat) de aandacht.

Het zijn van een groene en duurzame gemeente
De ambitie een groene en duurzame gemeente te zijn staat in relatie tot de leefbaarheid, maar is dusdanig belangrijk dat deze ambitie ook op zichzelf aandacht verdient. In de geest van het rentmeesterschap wordt een goede zorg voor de natuur en het doel in 2025 energieneutraal te zijn als een belangrijke ambitie gezien. Daarnaast is er de wens om meer toeristen naar het gebied te trekken en om in te zetten op een aantrekkelijk leefklimaat voor de mensen die werkzaam zijn in het stedelijk gebied. De geschetste ambities zijn grensoverschrijdend en beperken zich niet alleen tot Bergeijk. Daarmee is feitelijk sprake van een regionale opgave op dit punt. Voor Bergeijk liggen samenwerkingsmogelijkheden binnen de Kempen (westen) en met Valkenswaard (oosten) voor de hand, maar ook richting België (bijvoorbeeld Lommel) zijn er mogelijkheden.

Het zijn van een zelfstandige gemeente
De gemeente Bergeijk heeft de ambitie een zelfstandige gemeente te blijven. Zowel het bestuur en het ambtenarenapparaat als ook de inwoners delen deze ambitie. De heersende opvatting is dat Bergeijk er goed voor staat en er daardoor geen noodzaak is tot herindelen met andere gemeenten. Daarnaast bestaat er de zorg dat een herindeling ten koste gaat van het bestuurlijk contact met de burger. Bergeijk is er juist van overtuigd dat dit contact met de burger - te realiseren door de schaal die Bergeijk nu heeft – essentieel is bij het samen met de burgers blijven oppakken van de ambities en het aangaan van diverse uitdagingen. De ambitie zelfstandig te willen blijven brengt op sommige thema's opgaven en uitdagingen met zich mee. Bijvoorbeeld kijkend naar de transities rond de gemeentelijke taken op het sociale domein en rond de komst van de Omgevingswet. Deze vragen om een grotere en andere inzet van bestuur, ambtenaren én inwoners.

Het behoud van de financiële kracht van de gemeente
Bergeijk staat er financieel solide voor. Maar om aan alle ambities en opgaven te kunnen voldoen, is het belangrijk als gemeente financieel krachtig te blijven. Het behoud van de financiële kracht van de gemeente is cruciaal voor het op peil houden van het voorzieningenniveau, maar ook cruciaal voor het blijven van een

zelfstandige gemeente. Er ligt een opgave in het zo optimaal mogelijk beheren en benutten van de binnen Bergeijk bestaande stille reserves. Bergeijk heeft op dit punt inmiddels een eigen visie ontwikkeld.

Het omgaan met regionale bestuurlijke ontwikkelingen
Bergeijk heeft een sterke ambitie zelfstandig te willen blijven. Het omgaan met opgaven en uitdagingen vanuit die wens vraagt alleen daarom al om een sterke regionale strategie. De regio is in ontwikkeling, zowel op het niveau van de Kempen als op het niveau van de Metropoolregio Eindhoven. Gemeenten in de regio denken na over hun bestuurlijke toekomst, nieuwe samenwerkingen doen hun intrede en de samenwerkingen binnen de Kempen (GRSK, Kempencommissie) en de Metropoolregio wordt heroverwogen. Daarnaast bestaat er in de regio een beeld van Bergeijk als een gemeente met van oudsher een relatief gesloten en defensieve houding richting de regio. De geschetste ontwikkelingen en de niet altijd voor toekomstige samenwerking constructieve beeldvorming vragen om een sterke visie op de rol van Bergeijk in de regio.

Economie en werkgelegenheid
Bergeijk en de regio zitten economisch gezien in de lift en de werkloosheid is laag. Wel is de structuur van de economie aan het veranderen en is sprake van urbanisatie. Dit heeft onder andere gevolgen voor de woningmarkt, de arbeidsmarkt en de positie daarop van de inwoners van Bergeijk. Daarnaast stellen deze ontwikkelingen eisen aan de bereikbaarheid en digitale infrastructuur van Bergeijk. Op deze gebieden ligt de komende jaren een continue opgave om zo goed mogelijk te blijven profiteren van en bijdragen aan de regionale economische ontwikkeling.

Transitie gemeentelijke organisatie
De kracht van Bergeijk zit in de gemeenschap. Binnen de gemeente leeft de ambitie om waar mogelijk gebruik te maken van deze kracht. Dit vereist een faciliterend gemeentebestuur en een faciliterende organisatie die de gemeenschap nog meer in zijn kracht zet. Ook van de raad wordt een actuele visie verwacht op deze relatie tussen gemeente en inwoners. Ga actief met de gemeenschap in gesprek wat leefbaarheid betekent. Bouw daarnaast, onder andere door het ontwikkelprogramma ambtenaar 3.0, verder aan een gemeentelijke organisatie met een zelfde faciliterende houding.

Bijlage 2: Brief provincie begrotingscirculaire 2022

Aan de raden van de gemeenten
in de provincie Noord-Brabant
Onderwerp
Begrotingscirculaire 2022
Geachte raadsleden,

Ieder jaar ontvangt u relevante en actuele informatie over de wijze waarop wij uw begroting en meerjarenraming beoordelen vanuit onze wettelijke taak, het financieel toezicht. Het is belangrijk om deze informatie te betrekken bij de kaderstelling en het vaststellen van uw begroting 2023. U heeft de verantwoordelijkheid om een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is. Ieder jaar besluiten wij, op grond van artikel 203 van de Gemeentewet, voor 1 januari of uw gemeente voor het komende begrotingsjaar onder repressief of preventief toezicht valt. De financieel toezichthouder helpt gemeenten bij het bevorderen van een gezonde financiële huishouding, waarbij respect voor de eigen verantwoordelijkheid van besturen het uitgangspunt is. Financieel toezicht is dan ook een wezenlijk onderdeel van de “checks en balances” binnen het openbaar bestuur en draagt hiermee bij aan het voorkomen dat een gemeente niet meer in staat is financiële tekorten zelf op te lossen.

Financieel toezicht draagt bij aan een bestendig en veilig Noord-Brabant met een sterk openbaar bestuur als uitgangspunt. Een bestuur waar de inwoners op kunnen vertrouwen. In ons Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 Gemeenten (GTK) hebben we de uitgangspunten van ons toezicht opgenomen.

In dit GTK komen onder andere de volgende onderwerpen aan bod:
- Welke vormen van toezicht zijn er? Welke wet- en regelgeving worden gehanteerd bij het toezicht?
- Wat betekent structureel en reëel evenwicht?
- Waar kijken we naar als we beoordelen of uw begroting en meerjarenraming structureel en reëel in evenwicht is?

In deze begrotingscirculaire geven wij u actuele onderwerpen mee die voor uw begroting 2023 (en jaarrekening) van belang zijn. Deels zijn deze onderwerpen financieel technisch van aard en daarmee wellicht meer voor het college bestemd. Een afschrift van deze circulaire hebben wij daarom aan uw college gestuurd.

Actuele onderwerpen

Verkiezingen/nieuwe raad
In maart zijn de gemeenteraadsverkiezingen geweest. De financiële situatie van de gemeente zal een belangrijke plaats op de agenda krijgen van de nieuwe gemeenteraden en colleges van burgemeester en wethouders. De kaderstellende en controlerende taak van de raad zal de nodige aandacht vragen. De financiële vooruitzichten zijn op dit moment nog steeds onzeker. Denk aan de financiële consequenties van de herijking van het gemeentefonds, de tegemoetkoming in de zorgkosten voor jeugd, de enorme opgave om Nederland duurzaam te maken en de opgave ruimte.

Uw kaderstellende en controlerende taak brengt de verantwoordelijkheid met zich mee om de begroting 2023 en de meerjarenraming 2024 tot en met 2026 structureel en reëel in evenwicht te houden of te brengen. Een beter inzicht in uw financiële positie zorgt ervoor dat u besluiten met financiële consequenties beter en weloverwogen kunt nemen. Daarnaast kunt u eventuele kaders en wensen aan uw college meegeven met betrekking tot het opstellen van de begroting.

Wij adviseren u deze begrotingscirculaire te gebruiken bij het inwerkprogramma van de nieuwe gemeenteraad (en colleges). Voor nieuwe raadsleden kunnen overheidsfinanciën soms een ingewikkelde puzzel blijken. Mocht er behoefte zijn aan nadere uitleg, dan zijn wij hier graag toe bereid.

Wij attenderen u erop ook kennis te nemen van onze toezichtbrief die wij u aan het eind van ieder jaar toezenden. Hierin staan eventueel specifieke aandachtspunten voor uw eigen begroting.

Verruiming gemeentelijk belastinggebied
Besluitvorming over de verruiming van het gemeentelijke belastinggebied is één van de onderdelen van de financieel-bestuurlijke verhoudingen die door het vorige kabinet is doorgeschoven naar het kabinet Rutte IV. Andere elementen van de financieel bestuurlijke verhoudingen zijn de herziening van het verdeelmodel van het gemeentefonds, de indexering (de normeringssystematiek) en een uitkeringsstelsel dat is toegesneden op gezamenlijke opgaven.

In het op 15 december 2021 verschenen coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' zijn de belangrijkste plannen voor de kabinetsperiode opgenomen. Tot 2025 lijkt er volgens het coalitieakkoord aan het eigen belastinggebied van de lokale overheden niets te veranderen. Wel is aangegeven dat er de komende jaren zal worden gewerkt aan een nieuwe financieringssystematiek voor de periode na 2025, waarbij ook alternatieven voor onder andere de onroerendezaakbelasting worden betrokken.

Voorafgaand aan het debat over de regeringsverklaring heeft de Raad van State op 13 januari 20221 in een brief aan de Minister van Financiën het kabinet geadviseerd voor een nieuwe stabielere financieringssystematiek voor medeoverheden niet te wachten tot de volgende kabinetsperiode en medio 2022 tot een meerjarig budgettair kader voor medeoverheden te komen.

Herijking gemeentefonds/verdelingssystematiek
De beheerders van het gemeentefonds (de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Staatssecretaris van Financiën) hebben een aangepast verdeelvoorstel voor de herijking van het gemeentefonds naar de Tweede Kamer gestuurd. Daarna is er in december 2021 nog een update verschenen. Het aangepaste verdeelvoorstel gaat in op de reacties en vragen die gemeenten en de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) stelden over het in februari 2021 gepubliceerde verdeelmodel. Gelijktijdig hebben de fondsbeheerders de VNG en het ROB om advies gevraagd over dit aangepaste voorstel. In oktober 2021 schrijft de ROB dat de nieuwe verdeling van het gemeentefonds beter is dan het oude, maar nog steeds problemen kent. De financiële gevolgen voor een groot aantal gemeenten roept vragen op.

In het aangepaste verdeelvoorstel gaat het Rijk uit van een ingroeipad van € 15 per inwoner per jaar. Het maximale herverdeeleffect geldt voor zowel voor- als nadeelgemeenten. Dat betekent dat de herijking voor een gemeente het eerste jaar een maximum nadeel of voordeel heeft van € 15 per inwoner. Dit maximum kan de volgende jaren oplopen afhankelijk van het totale herverdeeleffect.

Het kabinet zal een definitief besluit moeten gaan nemen over de herijking. Het Rijk informeert de gemeenten uiterlijk via de meicirculaire 2022 van het gemeentefonds. Dit om ervoor te zorgen dat de voorgestelde invoeringsdatum van 1 januari 2023 wordt gehaald. Zodra er meer duidelijkheid is zullen wij u (ambtelijk) informeren.

Opschalingskorting
Sinds 2015 worden gemeenten geconfronteerd met een korting op het gemeentefonds. De opschalingskorting is opgelegd, omdat gemeenten door gedwongen opschaling kosten zouden besparen. In het regeerakkoord van kabinet Rutte II stond de ambitie om te komen tot gemeenten met meer dan 100.000 inwoners. Hierdoor zouden veel gemeenten moeten fuseren. Dit zou moeten leiden tot besparingen op apparaatskosten, vereenvoudiging van regelgeving en minder dubbeling van taken. Er bleek geen draagvlak. De verplichte opschaling is afgeschaft maar de bijbehorende opschalingskorting werd niet afgeschaft. Deze opschalingskorting zou van 2015 tot en met 2025 steeds verder oplopen, tot een structureel bedrag van bijna 1 miljard euro in 2025.

Het niet afschaffen van de opschalingskorting leidde tot veel kritiek bij gemeenten. De afgelopen jaren werd de opschalingskorting bevroren, ofwel incidenteel geschrapt. Voor 2020 kwam dit neer op € 70 miljoen en voor 2021 op € 160 miljoen die gemeenten niet hoefden af te dragen aan het Rijk.

Nu blijkt uit het coalitieakkoord van het kabinet dat de oploop van de opschalingskorting deze kabinetsperiode wordt geschrapt. Hierdoor blijft de opschalingskorting op het gemeentefonds op hetzelfde niveau als de afgelopen 3 jaar. Wat er met de opschalingskorting na de kabinetsperiode gedaan gaat worden, is nog onzeker. Uit de startnota van het kabinet blijkt dat het Rijk vanaf 2026 rekening houdt met een structurele korting op het gemeentefonds van € 675 miljoen.

Sociaal Domein
Het merendeel van de gemeenten heeft bij de begroting 2022 gebruik gemaakt van de mogelijkheid om stelposten op te nemen in de meerjarenraming 2023 tot en met 2025 voor de middelen jeugdzorg. De bedragen komen voort uit de arbitrage uitspraak van de Commissie van Wijzen. Hiervoor geldt een maximum van 75% van het deel dat gemeenten op basis van de verdeling zouden krijgen.

De stelpost is geen budgettaire garantie. Besluitvorming over een structurele oplossing in termen van benodigd budget en aanpassingen in het stelsel voor uitvoering van de Jeugdwet vanaf 2022 heeft nog geen volledige opvolging gekregen in het coalitieakkoord. In het coalitieakkoord wordt er op een aantal punten afgeweken (onder andere de hoogte) van de afspraken van de Commissie van Wijzen, waardoor de compensatie op langere termijn lager is. Dat betekent concreet dat gemeenten die onze richtlijn hebben gevolgd en de maximale stelpost van 75% hebben opgenomen nog aanvullende dekking zullen moeten zoeken.

Onderdeel van de toezegging van de gelden uit de Commissie van Wijzen is de hervormingsagenda. De agenda, waar ook jeugdhulpaanbieders, professionals en cliëntorganisaties aan meewerken, moet concrete maatregelen opleveren die leiden tot een kwalitatief en financieel houdbaar jeugdstelsel. Op dit moment wordt de hervormingsagenda uitgewerkt.

Voor de begroting 2023 is het op dit moment niet duidelijk hoe er met de stelpost “uitkomst onderzoek Jeugdzorg” moet worden omgegaan. Evenals de VNG zijn wij in afwachting of er tijdig een structurele oplossing wordt geboden. Wanneer deze niet tijdig wordt gegeven dan moeten het Rijk, de VNG en het IPO nadere afspraken maken hoe er in de begroting 2023 – 2026 moet worden gehandeld om te voorkomen dat de gemeenten opnieuw in de problemen komen. Ook hierover zullen wij u (ambtelijk) informeren zodra er meer duidelijk is.

Ontwikkelingen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)
De commissie BBV geeft in notities aan op welke wijze een bepaald onderwerp in de begroting verwerkt kan of moet worden. ‘Kan’, omdat de regelgeving meerdere verwerkingsopties toestaat en ‘moet’ als de regelgeving verplicht tot een bepaalde verwerkingswijze. De BBV-notities bevatten dan ook aanbevelingen (‘kan’) en stellige uitspraken (‘moet’) voor de juiste toepassing en uitvoering van het BBV.

- **Kadernota rechtmatigheid 2022**

De commissie BBV geeft via de Kadernota rechtmatigheid haar visie over de invulling van het begrip rechtmatigheid in de rechtmatigheidsverantwoording van de decentrale overheden conform artikel 75, lid 2 BBV. De nota wordt door de commissie BBV geactualiseerd als de ontwikkelingen daar aanleiding toe geven. Voor de jaarrekening 2022 is hier aanleiding toe indien de voorgenomen wetswijziging, waarin het afgeven van een verklaring over de rechtmatigheid bij decentrale overheden wordt geregeld, tijdig wordt afgerond. Met ingang van het verslagjaar 2022 wordt dan de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders voor de rechtmatigheid benadrukt doordat het college een verantwoording over rechtmatigheid af moet gaan geven in plaats van de accountant. De gepubliceerde Kadernota rechtmatigheid 2022 gaat dan ook gelden met ingang van het begrotingsjaar 2022 indien bovengenoemde wetswijziging tijdig wordt afgerond.

Ook voor de jaarrekening 2021 is er aanleiding om de Kadernota rechtmatigheid te actualiseren. Omdat een aantal onderdelen uit de Kadernota rechtmatigheid 2022 los staan van de voorgenomen wetswijziging per 2022, heeft de commissie BBV deze onderdelen als addendum op de Kadernota rechtmatigheid 2018 gepubliceerd.

- **Notitie Paragraaf bedrijfsvoering**

De paragraaf bedrijfsvoering is sinds de introductie van het BBV een verplichte paragraaf in de begroting en het jaarverslag. In deze paragraaf moet 'ten minste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering' worden gegeven. Deze formulering geeft veel ruimte om gemeente-specifiek invulling te geven aan deze paragraaf. Naar aanleiding van een consultatie inzake de Kadernota rechtmatigheid 2022 bleek, dat er een brede behoefte was aan een nadere duiding van de inhoud en reikwijdte van de paragraaf bedrijfsvoering. Daarom heeft de commissie BBV besloten om naast de actualisatie van de Kadernota rechtmatigheid een Notitie paragraaf bedrijfsvoering op te stellen.

De Notitie paragraaf bedrijfsvoering gaat in per 2022, waarbij de commissie wel aantekent dat de stellige uitspraken en aanbevelingen die geen directe relatie hebben met het invoeren van de rechtmatigheidsverantwoording ook eerder toegepast mogen worden.

- **Notitie Lokale heffingen**

De begrippen lokale heffingen, gemeentelijke belastingen, leges en retributies hebben allemaal betrekking op bedragen die een gemeente oplegt aan bewoners, bedrijven en forensen/toeristen. De begrippen worden door elkaar gebruikt in de wetgeving hetgeen soms tot onduidelijkheid kan leiden. Aanpassingen in de wetgeving in de afgelopen jaren in combinatie met jurisprudentie leiden in de praktijk nog steeds tot veel vragen rondom de tariefstelling voor lokale heffingen en bijbehorende voorziening(en). In de notitie geeft de commissie BBV dan ook een overzicht van alle relevante aspecten van lokale heffingen en bijbehorende voorzieningen en reserves met betrekking tot vraagstukken van begroting en verantwoording. Het doel van de notitie is inzicht te bieden aan raadsleden en meer specifiek duiding te geven aan vakspecialisten op het gebied van lokale heffingen.

- **Actualisering Notities**

In de planning staat verder in de loop van 2022 actualisering van onder andere de notitie rente en de notitie risicomanagement. Of deze notities al voor de begroting 2023 geldig zullen zijn is afhankelijk van het moment van verschijnen. De datum van inwerkingtreding kunt u terugvinden in de betreffende notitie.

Specifieke onderwerpen

Inzicht in de structurele begrotingspositie

Het inzicht in de structurele begrotingspositie van uw gemeente blijft een belangrijk aandachtspunt. Als u de begroting vaststelt, waarbij de baten en lasten met elkaar in evenwicht zijn, betekent dit nog niet dat u heeft voldaan aan de Gemeentewet. U heeft de verantwoordelijkheid om een begroting vast te stellen die structureel in evenwicht is. Dit betekent evenwicht waarbij incidentele/tijdelijke effecten niet mee worden gerekend. Nogmaals dringen wij erop aan het structurele begrotingssaldo, zowel voor het betreffende begrotingsjaar als voor de meerjarenraming, inzichtelijk te presenteren. Hiervoor kunt u gebruik maken van de voorbeelden uit het GTK en uit de notitie Structurele en incidentele baten en lasten van de commissie BBV (hierna: de notitie). Wij adviseren u het structureel begrotingssaldo op deze wijze in het raadsvoorstel en de aanbiedingsbrief of in de inleiding van de begroting op te nemen.

Incidentele baten en lasten

Een van de verplicht op te nemen overzichten in zowel de begroting als de jaarrekening is het overzicht van incidentele baten en lasten. Dit overzicht stelt u in staat de incidentele (tijdelijke) effecten inzichtelijk te maken en het structurele saldo van uw begroting te bepalen.

De leesbaarheid van dit overzicht wordt vergroot als baten en lasten en incidentele reservemutaties duidelijk gescheiden zijn weergegeven. Daarnaast is het vanuit het BBV verplicht de opgenomen posten te voorzien van een toelichting. Belangrijk daarbij is dat duidelijk wordt waarom de baten of lasten door u als incidenteel zijn bestempeld. Anders gezegd, waarom er géén sprake is van structurele baten of lasten. Structurele baten en lasten zijn immers regel en de incidentele baten en lasten vormen de uitzondering.

Reservemutaties neemt u altijd in het overzicht op, ongeacht de omvang, omdat in principe alle stortingen in en onttrekkingen aan reserves incidenteel van aard zijn. De uitzonderingen, de structurele reservemutaties,

maakt u inzichtelijk op het ook verplichte overzicht van beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Alle reservemutaties zijn of opgenomen in dit overzicht of in het overzicht van incidentele baten en lasten. Om het beeld ten aanzien van de reserves compleet te maken neemt u ook het verloop van de reserves op. Dit kan door in een bijlage het overzicht reserves en voorzieningen aan te vullen met de afzonderlijke toevoegingen en onttrekkingen per reserve. Net zoals bij de begrotingsronde 2022 zullen we bij de begrotingsronde 2023 terughoudend omgaan met het doorvoeren van correcties op het structureel begrotingssaldo op grond van de (ambtelijke) handreiking 'Verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten'.

Taakstellingen

Gemeenten waarbij de structurele baten onvoldoende zijn om de structurele lasten te dekken, kunnen naast inkomstenverhogende maatregelen kiezen voor het (meerjarig) sluitend maken van de begroting door bezuinigingen, taakstellingen en ombuigingen. Wat wordt bedoeld met deze begrippen:

- Een bezuiniging wordt rechtstreeks op de baten en lasten van de begroting verwerkt. Bij de kadernota wordt vaak aangekondigd op welke posten wordt bezuinigd. In de begroting die u vaststelt zijn deze bezuinigingen verwerkt.
- Een taakstelling is een opgave die de organisatie voor de langere termijn wordt opgelegd. Hieronder valt bijvoorbeeld het voornemen om het personeelsbestand terug te brengen met een opgelegd bedrag of percentage. Om dit te kunnen realiseren moet een plan worden opgesteld en moet er nog rekening gehouden worden met frictiekosten en dergelijke. Pas op langere termijn ontstaan de positieve financiële effecten.
- Een ombuiging heeft een beleidsinhoudelijk overweging en daardoor een politieke lading. Een voorbeeld hiervan is een bezuiniging op onderhoud kapitaalgoederen.

Bij de beoordeling van uw begroting worden de bezuinigingen, taakstellingen en ombuigingen getoetst op hardheid, haalbaarheid en realiteitswaarde.
Hiervoor is het volgende van belang.

1. Een bezuiniging is op het programma verwerkt en reëel. Het budget is concreet en de raming is daadwerkelijk verlaagd.
2. Bij een taakstelling is de onderliggende toelichting en het proces dat bij het concretiseren gevolgd gaat worden van belang. Deze toelichting is noodzakelijke informatie voor uw en ons inzicht in uw financiële positie.
3. Een ombuiging vergt een beleidsinhoudelijke afweging, uw besluitvorming is voor onze beoordeling van belang.

Wij constateren dat er soms taakstellingen zijn uit eerdere jaren waaraan nog inhoud moet worden gegeven. Dit vinden wij een zorgelijke ontwikkeling. Alleen wanneer de voorgenomen maatregelen volledig worden gerealiseerd, blijft de financiële stabiliteit van de gemeente gewaarborgd.

TIP: Neem een paragraaf taakstellingen op in uw begroting. In deze paragraaf kunt u in één oogopslag de opgenomen bezuinigingen, taakstellingen en ombuigingen zien, die verspreid in de begroting zijn geraamd. Ook kunnen in deze paragraaf stelposten (inschattingen of al vrijgemaakte begrotingsruimte) en nog openstaande taakstellingen in de meerjarenramingen vermeld worden. Daarnaast kunt u hier de voortgang van eerder vastgestelde bezuinigingsmaatregelen toelichten en volgen. Hetzelfde geldt voor eventuele stelposten voor toekomstige financiële onzekerheden. Dit versterkt uw en ons inzicht in de financiële positie van uw gemeente.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Een belangrijk onderdeel voor de beoordeling van de financiële stabiliteit van een gemeente is de omvang van het weerstandsvermogen. Bij onze begrotingsonderzoeken zien we veel grote financiële onzekerheden en signaleren we bij veel gemeenten jaarlijks een toename van de risico's. Die ontwikkeling toont aan, dat gemeenten in het algemeen continu alert dienen te zijn op het volledig en adequaat in beeld houden van de financiële risico's. Voorkomen dient te worden dat daarbij (substantiële) risico's over het hoofd worden gezien. Ook vraagt deze risico-ontwikkeling wat van de daartegenover gestelde middelen en mogelijkheden

waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om onverwachte, niet begrote kosten te dekken. De gekwantificeerde risico's afgezet tegen de weerstandscapaciteit bepalen immers het weerstandsvermogen van uw gemeente.

Om nadelige financiële consequenties voor de uitkomsten van de begroting of meerjarenraming te voorkomen bij het onverwachts aanwenden van de weerstandscapaciteit is het belangrijk om de middelen van de beschikbare weerstandscapaciteit ook volledig vrij aanwendbaar te houden. Dat houdt in dat wij adviseren om al in de begroting besloten of in de meerjarenraming geraamde inzet van (eventueel een deel van) deze middelen uit te zonderen bij de beschikbare weerstandscapaciteit of eventueel als opgenomen claims nader toe te lichten. Hierdoor wordt een gat in de begroting en/of meerjarenraming voorkomen en een consistente berekening van de weerstandsratio bevorderd.

Beoordeling kengetallen
Het financieel gezond houden van een gemeente gaat verder dan een sluitende begroting. Een aantal jaren geleden zijn kengetallen voorgeschreven in de begroting en het jaarverslag inclusief een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. Dit is primair gedaan om het inzicht in de financiële positie van de gemeente bij de gemeenteraad te vergroten. De wijze waarop de kengetallen meewegen in de uiteindelijke beoordeling van de financiële positie is voorbehouden aan het horizontale controle- en verantwoordingsproces. Net als u hebben wij een belang bij inzicht in de financiële positie van uw gemeente. Daarom adviseren wij u de voorgeschreven beoordeling van de kengetallen op te nemen in uw paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, als deze nog ontbreekt.

Onderhoud kapitaalgoederen
Een gemeente is verantwoordelijk voor een veilige en duurzame leefomgeving voor haar inwoners en geeft daarom ieder jaar grote bedragen uit aan het verkrijgen, vervaardigen en onderhouden van kapitaalgoederen. Denk onder andere aan wegen, riolering, water, groen en gebouwen. De onderhoudskosten kapitaalgoederen zijn uitgaven bedoeld om de kwaliteit van de gemeentelijke eigendommen op een van tevoren vastgesteld onderhoudsniveau te houden of weer te brengen. Dit met als doel het naar behoren te laten functioneren en kapitaalvernietiging te voorkomen. Hierbij worden groot en klein onderhoud onderscheiden. De lasten voor klein onderhoud worden altijd in de exploitatie geraamd in het jaar dat uitvoering plaats vindt. De lasten voor groot onderhoud kunnen op twee manieren worden geraamd: óf via de exploitatie in het jaar van uitvoering of, onder voorwaarden, via een onderhoudsvoorziening. Uit de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen moet blijken:
- Welk onderhouds- en kwaliteitsniveau de gemeente heeft vastgesteld.
- Dat de beheerplannen recent zijn. Een beheerplan mag maximaal vijf jaar oud zijn. Voor het begrotingsjaar 2023 mag het beheerplan dus niet ouder zijn dan 2018. Van deze vijf jaar kan door de raad alleen gemotiveerd afgeweken worden.
- Dat de budgetten in de begroting groot genoeg zijn om het beleid van de gemeente te kunnen uitvoeren.
- Of er al dan niet sprake is van achterstallig onderhoud.

- Bezuinigingen op het onderhoud

Bezuinigingen op het jaarlijks en groot onderhoud worden door ons alleen onder de volgende voorwaarden als reëel beoordeeld:
- Het lagere kwaliteitsniveau van het onderhoud van de kapitaalgoederen leidt niet tot achterstallig onderhoud en/of onveilige situaties. Dit dient aannemelijk te worden gemaakt.
- De raad stelt een actueel beheerplan vast op basis van het lagere kwaliteitsniveau.

BTW compensatiefonds
Het BTW compensatiefonds (BCF) is een fonds waaruit de gemeenten worden gecompenseerd voor een belangrijk deel van de door uw gemeente betaalde omzetbelasting (BTW). Als gemeenten diensten of goederen extern inkopen, betalen zij daarover BTW. In tegenstelling tot bedrijven kan uw gemeente die BTW niet terugvorderen van de Belastingdienst. Extern ingekochte diensten zijn daarom al snel duurder dan intern uitgevoerde activiteiten. Bij het BTW compensatiefonds kunnen de gemeenten (grotendeels) de BTW terugvragen die ze hebben betaald over uitbesteed werk. Het fonds is dan ook opgericht om BTW weg te nemen

als factor in de afweging van gemeenten tussen uitbesteden en inbesteden (uitvoering door de eigen organisatie).

Er is een directe financiële koppeling tussen het BCF en het Gemeentefonds. Het BTW compensatiefonds kent een plafond. Als het plafond overschreden wordt, komt het verschil ten laste van het gemeentefonds. Bij een realisatie lager dan het plafond komt het verschil ten gunste van het gemeentefonds.

Het is aan de gemeenten zelf om een reële raming voor het BCF op te nemen. De ruimte onder het BCF-plafond kan structureel geraamd worden. Voor de wijze van verwerking van deze ruimte in uw begroting en meerjarenraming geldt de volgende richtlijn. De realisatie 2021, zoals deze is opgenomen in de meicirculaire 2022 kan maximaal geraamd worden voor het begrotingsjaar 2023. Deze uitkomst voor het begrotingsjaar 2023 wordt vervolgens (maximaal) constant gehouden (vlak doorgetrokken) in de meerjarenraming 2024-2026. Gezien de (forse) fluctuaties in de ruimte onder het BCF-plafond dringen wij erop aan om voorzichtigheid in acht te nemen bij het ramen van de ruimte onder het BCF-plafond.

- **Omgevingswet**

De minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening heeft laten weten voor een zorgvuldige en verantwoorde inwerkingtreding van de Omgevingswet de invoeringsdatum uit te stellen naar 1 januari 2023. In onze voorgaande begrotingscirculaires hebben wij dit onderwerp al uitgebreid toegelicht en daarbij geattendeerd op de financiële gevolgen voor uw gemeente. Voor nieuwe raadsleden nemen wij de belangrijkste aspecten opnieuw in deze circulaire op.

Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. Hierbij gaat het onder meer om wet- en regelgeving over bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Met behulp van 1 digitaal loket wordt het makkelijker om ruimtelijke projecten te starten. Het uitgangspunt blijft dat er een goed evenwicht is tussen het benutten en beschermen van de leefomgeving.

Met de nieuwe wet zijn het Rijk, de provincies en de gemeenten voortaan verplicht een omgevingsvisie te maken. Dit is een strategische visie voor de lange termijn voor de hele fysieke leefomgeving. De belangrijkste uitgangspunten daarbij zijn:
- per gemeente geldt één omgevingsplan;
- het omgevingsplan bevat gemeentelijke regels over de fysieke leefomgeving;
- in een programma staan maatregelen waarmee een bevoegd gezag een omgevingswaarde of een andere doelstelling voor de fysieke leefomgeving wil bereiken.

Over het algemeen geven gemeenten aan dat ze inmiddels zijn voorbereid op de invoering van de Omgevingswet. Het is nog niet voor elke gemeente duidelijk wat de gevolgen zijn voor de opbrengsten van leges, zowel wat betreft aantallen als wat betreft de leges per vergunning. Uitgangspunt is dat de Omgevingswet budgetneutraal kan worden ingevoerd in een periode van 10 jaar. In interbestuurlijk verband is afgesproken dat naar oplossingen zal worden gezocht voor financiële knelpunten. Een latere inwerkingtreding van de Omgevingswet brengt extra kosten met zich mee. In 2022 zullen deze tijdens een financiële evaluatie in beeld worden gebracht.

Het programma Aan de slag met de Omgevingswet ondersteunt de implementatie van de wet in de praktijk. Het is interessant om uw gemeente op te zoeken op de Aansluitmonitor DSO, waarop staat hoeveel overheidsorganisaties inmiddels zijn aangesloten op de oefenomgeving van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Wet digitale overheid en Wet open overheid

Niet alleen bij de woningbouw, energietransitie en klimaatadaptatie staan gemeenten voor grote maatschappelijke opgaven, ook in de digitalisering van de samenleving liggen uitdagingen. In het kader van deze begrotingscirculaire is het vanzelfsprekend belangrijk om te melden dat de financiële gevolgen voor de uitvoering van nieuwe wetgeving en taakmutaties reëel worden opgenomen in de komende begroting en meerja-

renraming. Zo hebben ook deze beide wetten gevolgen voor de bedrijfsvoering van gemeenten. Behalve implementatiekosten komen er structureel ook extra taken bij. Gedurende de Covid-19 crisis is het belang van digitale toegankelijkheid alleen nog maar evidenter geworden.

Op 1 mei 2022 treedt de Wet open overheid (Woo) in werking. Deze wet heeft als doel (semi)overheden transparanter en toegankelijker te maken. De wet moet er voor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. De Woo komt in de plaats van de huidige Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Een verschil van slechts één letter, maar de nieuwe Woo gaat ook heel wat betekenen voor gemeenten. Zo worden gemeenten verplicht verschillende soorten documenten actief en snel openbaar te maken. Ook verplicht de Woo om gemeenten hun informatiehuishouding op orde te brengen, een bepaling uit de Archiefwet wordt daarbij herhaald in de Woo. Hiermee is een aanzienlijke doorlooptijd gemoeid, de Memorie van Toelichting bij de wet noemt een mogelijke termijn van acht jaar. De financiële gevolgen van de implementatie en uitvoering van de Woo zijn door het Rijk bij de meicirculaire 2021 gecompenseerd met zowel incidentele als structurele middelen.

De invoering van de Wet digitale overheid (Wdo) heeft in 2021 vertraging opgelopen. Vragen van de Eerste Kamer bij het wetsvoorstel hebben er toe geleid dat de Staatssecretaris van BZK heeft besloten tot een wetswijziging. Het wijzigingsvoorstel is in juni 2021 bij de Tweede Kamer ingediend. De inwerkingtreding is afhankelijk van wanneer de Kamer het wetsvoorstel met wijzigingen bespreekt. De Wdo heeft als doel het regelen van het veilig en betrouwbaar kunnen inloggen voor Nederlandse burgers en bedrijven bij (semi)overheid. Deze wet moet het mogelijk maken om straks via publieke én private inlogmiddelen digitaal zaken te doen met bijvoorbeeld gemeenten en zorginstanties. De Wdo gaat pas gelden als een instantie technisch en organisatorisch klaar is om aan te sluiten. De VNG heeft het Rijk gevraagd om compensatie van de meerkosten voor de gemeenten. Dat is nog niet geregeld.

Toezichtkader Gemeenschappelijke regelingen
Vorig jaar informeerden wij u over de stand van zaken omtrent het GTK voor de gemeenschappelijke regelingen. Reden voor een afzonderlijk toezichtkader voor de gemeenschappelijke regelingen, is dat GTK voor gemeenten niet één op één van toepassing is voor de gemeenschappelijke regelingen. Vanwege de diversiteit aan gemeenschappelijke regelingen (grootte, deelnemers, beleidsvelden), moet dit toezichtkader een handvat zijn voor gemeenschappelijke regelingen bij het opstellen van de begroting.
Wij verwachten het GTK voor gemeenschappelijke regelingen in het 2e kwartaal 2022 vast te stellen. Daarmee wordt ingezet dat dit nieuwe GTK voor gemeenschappelijke regelingen bij de begroting 2024 toegepast kan gaan worden.

De wijzigingen van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is inmiddels definitief en treedt in werking per 1 juli 2022. Belangrijke wijzigingen die met ingang van het begrotingsjaar 2023 gelden zijn:
1. Aanpassing begrotingscyclus door drie wijzigingen:
    - de kadernota en voorlopige jaarrekening moeten voor 30 april naar gemeenteraden worden gestuurd in plaats van 15 april;
    - de ontwerpbegroting moet uiterlijk 12 weken voor 15 september voor een zienswijze aan gemeenteraden aangeboden worden, in plaats van 8 weken voor 1 augustus;
    - de begroting van een regeling moet uiterlijk 15 september naar gedeputeerde staten worden gestuurd in plaats van 1 augustus.
2. Artikel 9 van de Wgr is aangescherpt met een bepaling over de reikwijdte van de afspraken die moeten worden gemaakt over het regelen van de gevolgen van de uittreding. Daardoor kan niet langer volstaan worden met een vaststelling door het (algemeen) bestuur. Bestaande gemeenschappelijke regelingen zullen binnen twee jaar moeten worden aangepast nadat deze wijziging in werking is getreden.

Agenda toekomst van het (interbestuurlijk) toezicht
Met de Agenda Toekomst (interbestuurlijk) Toezicht (ATT) geven gemeenten, provincies en Rijk gezamenlijk invulling aan de vernieuwing van het interbestuurlijk en financieel toezicht. Het doel is dat het toezicht zo effectief mogelijk is en past bij een gezamenlijke aanpak van maatschappelijke opgaven.
Het actieplan bestaat uit vijf actielijnen:
1. Versterking verbinden horizontale controle en verticaal toezicht

2. Beter voeren dialoog
3. Beter leren via toezicht
4. Uniformeren uitvoering toezicht
5. Toezichthouder richt zich op gedeelde risico's

Er zijn verschillende werkgroepen in het leven geroepen die per actielijn de gestelde doelen uitwerken. Voor meer informatie postbusATT@minbzk.nl.

In het kader van het opbouwen en/of verbeteren van de gespreksrelaties tussen toezichtontvanger en toezichthouder (actielijn 2) zal verder worden uitgewerkt hoe de dialoog met elkaar kan worden gevoerd. In vervolg op de in 2021 georganiseerde workshops ATT worden een aantal regionale pilots georganiseerd om hier in de praktijkervaring mee op te doen. Provincies en gemeenten die hieraan zouden willen deelnemen worden opgeroepen zich hiervoor aan te melden bij het programma ATT via postbusATT@minbzk.nl.

De recent opgerichte werkgroep 'Data gedreven toezicht' gaat onderzoeken welke bestaande data, toezichtinformatie, kennissystemen etc. voorhanden zijn en hoe die beter kunnen worden benut (actielijn 3). Dit kan uitmonden in pilots om ervaringen op te doen om deze beter te gebruiken en te komen tot verbeteringen.

Tot slot
Inzenden van uw begroting per post of digitaal via de Berichtenbox U kunt uw begrotingen, maar ook voor wijzigingen in begrotingen, jaarrekeningen en andere wettelijk verplichte documenten per post of digitaal via de Berichtenbox inzenden. Zorg er bij digitale inzending voor dat u stukken toestuurt die wij goed kunnen archiveren. Op die manier blijft voor de toekomst duidelijk wat de besluitvorming is geweest. Een raadsbesluit met bijvoorbeeld alleen een link naar informatie op een website of app is niet voldoende. Zowel de fysieke als de digitale begroting en jaarrekening dienen qua vorm en inhoud aan de wettelijke eisen te voldoen.

Op brabant.nl staan diverse actualiteiten op het gebied van financieel toezicht. Daar kunt u ook bijvoorbeeld het overzicht 'Bruto woonlasten 2022 voor een meerpersoonshuishouden' vinden. Dit overzicht geeft inzicht in de woonlasten van de Brabantse gemeenten. In één oogopslag kunt u daar zien of uw gemeente tot de goedkopere of duurdere gemeenten behoort wat betreft de woonlasten.

Het ministerie van BZK stelt ook financiële data en informatie beschikbaar op de website Findo.nl, zoals data van gemeentelijke begrotingen en jaarrekeningen. Deze data kunnen worden gebruikt voor vergelijking en analyse. Als laatste attenderen wij u op de website van de Rijksoverheid waar informatie staat over hoe gemeenten haar financiële situatie op verschillende manieren kunnen (laten) onderzoeken. Bijvoorbeeld zelf met een eigen begrotingsanalyse of bij preventief toezicht met een begrotingsscan met behulp van de provincie en het Rijk of eventueel bij een herindeling met een herindelingsscan.

Hebt u vragen over deze circulaire dan kunt u contact opnemen met de heer T.C. (Teco) Noordegraaf van ons team IBT Financieel Toezicht. Hij is op maandag tot en met donderdag tijdens kantooruren bereikbaar via telefoonnummer 06-52794351. U kunt ook contact opnemen met de contactambtenaar voor uw gemeente.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,
N. Wester MSc,
programmamanager Kwaliteit Openbaar Bestuur
In verband met geautomatiseerd verwerken is dit document digitaal ondertekend.

Bijlage 3: Overzicht te verstrekken subsidies (Programmabegroting 2022-2025)

Welzijnssubsidies	Omvang subsidie	Taakveld	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Budgetsubsidies						
Deze organisaties ontvangen een vaste subsidie en hebben vast personeel						
Culturele professionele organisaties						
Openbare bibliotheek	> 50.000	5	278.740	282.921	287.165	291.472
Openbare bibliotheek (digitaalhuis)	< 50.000	4	18.000	18.000	18.000	18.000
Muziekschool Art4U	> 50.000	5	261.161	265.078	269.054	273.090
Muziekschool Art4U Cultuureducatie met kwaliteit	< 50.000	5	24.937	24.937	24.937	24.937
De Kattendans	> 50.000	6	496.035	426.248	432.642	439.132
Centrummanagement	< 50.000	3	13.607	13.811	14.018	14.228
Stichting Promotie Bergeijk (SPB)	< 50.000	3	40.560	40.560	40.560	40.560
Stichting streekomroep De Kempen	< 50.000	5	9.362	9.503	9.645	9.790
Stichting Beleef Bergeijk	> 50.000	3	45.630	45.630	45.630	45.630
Stichting Beleef Bergeijk (locatie Visit Bergeijk)	> 50.000	5	6.250	6.250	6.250	6.250
Subtotaal culturele professionele organisaties			**1.194.282**	**1.132.938**	**1.147.902**	**1.163.089**
WMO/zorg						
Stichting Lumens	> 50.000	6	127.304	129.213	131.151	133.119
Stichting Carroussel (voorheen MEE/GJVW)	< 50.000	6	4.632	4.701	4.772	4.844
Stichting MEE	> 50.000	6	98.728	100.209	101.712	103.238
Slachtofferhulp	< 50.000	6	4.319	4.383	4.449	4.516
GGZE Eindhoven en de Kempen	< 50.000	6	30.145	30.597	31.056	31.522
Stichting Aquinohuis	> 50.000	6	123.361	125.211	127.089	128.996
Dorpsondersteuner Riethoven	< 50.000	6	25.854	26.242	26.635	27.035
Dorpsondersteuner 't Hof	< 50.000	6	44.118	44.780	45.452	46.133
Dorpsondersteuner Luyksgestel	< 50.000	6	25.278	25.657	26.042	26.433
Dorpsondersteuner Westerhoven	< 50.000	6	25.300	25.600	25.900	26.200
Dorpsondersteuner de Weebosch	< 50.000	6	18.300	18.600	18.900	19.200
Dorpsondersteuner 't Loo	< 50.003	6	18.300	18.600	18.900	19.200
GGZE indicatieve inloop	> 50.000	6	56.643	57.493	58.355	59.230
Samen aan tafel	< 50.000	6	19.943	20.243	20.546	20.854
Subtotaal Wmo/Zorg			**622.225**	**631.530**	**640.961**	**650.519**
Jeugd						
Faciliterende ondersteuning scholen	< 50.000	4	20.700	20.700	20.700	20.700
Stichting Leergeld	> 50.000	6	52.000	52.000	52.000	52.000
Subtotaal Jeugd			**72.700**	**72.700**	**72.700**	**72.700**
Ouderen						
Wél! Welzijn de Kempen	> 50.000	6	118.075	119.846	121.644	123.469
Stichting welzijnscentrum Lucia	< 50.000	6	35.398	35.929	36.468	37.015
Stg. Steunpunt ouderen Riethoven	< 50.000	6	9.613	9.757	9.903	10.052
Stg. Steunpunt ouderen Westerhoven	< 50.000	6	0	0	0	0
Overlegorg.voor ouderenorg. (MBVO act)	< 50.000	6	22.446	22.783	23.124	23.471
Subtotaal Ouderen			**185.532**	**188.315**	**191.139**	**194.006**
Exploitatiesubsidies						
Stichting Gemeenschapshuis Terlo	Exploitatie	6	20.395	20.006	19.617	19.228
Sporthal De Kemphaan, Riethoven	Exploitatie	5	12.701	12.892	13.085	13.282
Sporthal De Koolakkers, Westerhoven	Exploitatie	5	12.701	12.892	13.085	13.282
Sporthal De Drie Eiken, Bergeijk	Exploitatie	5	12.701	12.892	13.085	13.282
Stichting sportaccomodatie De Bergerheide	Exploitatie	5	51.805	51.805	51.805	51.805
RKVV Bergeijk	Exploitatie	5	11.550	11.550	11.550	11.550
Gemeenschapshuis den Eijkholt	Exploitatie	6	82.592	82.592	82.592	82.592
Gemeenschapshuis 't Sant	Exploitatie	6	57.393	57.393	57.393	57.393
Vereniging collectief Westerhoven	Exploitatie	6	74.126	74.126	74.126	74.126
Gemeenschapshuis Terlo	Exploitatie	6	58.621	58.621	58.621	58.621
Gemeenschapshuis De Rietstek	Exploitatie	6	50.339	50.339	50.339	50.339
Inloopactiviteiten Kattendans	Exploitatie	6	10.000	10.000	10.000	10.000
Inloopactiviteiten den Eijkholt	Exploitatie	6	10.000	10.000	10.000	10.000
Inloopactiviteiten 't Sant	Exploitatie	6	10.000	10.000	10.000	10.000
Inloopactiviteiten Terlo	Exploitatie	6	10.000	10.000	10.000	10.000
Inloopactiviteiten De Rietstek	Exploitatie	6	10.000	10.000	10.000	10.000
Inloopactiviteiten Vereniging collectief Westerhoven	Exploitatie	6	10.000	10.000	10.000	10.000
Subtotaal Exploitatiesubsidies			**504.925**	**505.108**	**505.299**	**505.499**

Welzijnssubsidies	Omvang subsidie	Taakveld	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Waarderingssubsidies						
Harmonie, fanfare en accordeon						
Deze ontvangen een vaste subsidie om passende diensten te verlenen bij evenementen in Bergeijk						
De Echo der kempen	< 50.000	5	24.033	24.393	24.759	25.131
Theodatus	< 50.000	5	11.171	11.339	11.509	11.682
Fanfare Irene	< 50.000	5	9.005	9.140	9.278	9.417
Riethovens harmoniekorps	< 50.000	5	10.972	11.137	11.304	11.474
Accordeonvereniging Lustige Klanken	< 50.000	5	5.386	5.467	5.549	5.632
Subtotaal Harmonie, fanfare en accordeon			**60.568**	**61.477**	**62.399**	**63.335**
Cultuur						
Deze organisaties ontvangen een vaste bijdrage in de huisvestingslasten, die bijdragen aan de instandhouding van de activiteiten						
Cultuurhuis Bergeijk	> 50.000	5	27.650	28.065	28.486	28.913
Stichting Bakkerijmuseum	< 50.000	5	5.086	5.163	5.240	5.319
Subtotaal Cultuur			**32.737**	**33.228**	**33.726**	**34.232**
Jeugdactiviteiten						
Deze organisatie ontvangen een bijdrage voor de jeugdactiveiten						
Jeugdvakantiewerk Bergeijk / Riethoven	< 50.000	6	3.403	3.454	3.506	3.558
Activiteitensubsidie Buitengaander	< 50.000	6	1.666	1.691	1.716	1.742
Speeltuin de Bucht	< 50.000	5	13.817	14.024	14.234	14.448
Jeugdvakantiewerk Westerhoven	< 50.000	6	980	994	1.009	1.024
Handbalvereniging Bergeijk	< 50.000	5	5.714	5.800	5.887	5.975
Kinderboerderij Bergeijk	< 50.000	5	1.521	1.544	1.567	1.590
BKV Jeugdatelier Bergeijk	< 50.000	5	3.803	3.860	3.917	3.976
Stichting Wensmuziek	< 50.000	5	1.775	1.801	1.828	1.856
Subtotaal Jeugdactiviteiten			**32.677**	**33.167**	**33.665**	**34.170**
Ouderen						
De vier KBO's ontvangen een bijdrage om hun leden door activiteiten aan te bieden langer zelfredzaam te laten zijn.						
KBO Bergeijk (activiteiten/huur Kattendans)	< 50.000	6	4.542	4.610	4.679	4.749
KBO Luyksgestel (activiteiten)	< 50.000	6	1.056	1.071	1.087	1.104
KBO Riethoven	< 50.000	6	3.009	3.054	3.099	3.146
KBO Westerhoven	< 50.000	6	1.027	1.043	1.058	1.074
Subtotaal Ouderen			**9.633**	**9.777**	**9.924**	**10.073**
Dorpsraden						
De zes dorpsraden ontvangen een bijdrage voor hun onkosten om het belang van het dorp te behartigen.						
Stg. Dorpsraad Luyksgestel	< 50.000	6	5.643	5.686	5.730	5.775
Stg. Kernraad Riethoven	< 50.000	6	5.643	5.686	5.730	5.775
Dorpsraad Westerhoven	< 50.000	6	5.643	5.686	5.730	5.775
Dorpsraad Weebosch	< 50.000	6	5.643	5.686	5.730	5.775
Dorpsraad 't Loo	< 50.000	6	5.643	5.686	5.730	5.775
Dorpsraad 't Hof	< 50.000	6	5.643	5.686	5.730	5.775
Subtotaal Dorpsraden			**33.858**	**34.118**	**34.382**	**34.651**
Oranjecomites						
De zes oranjecomites ontvangen een bijdrage om op Koningsdag activiteiten te organiseren voor de jeugd.						
Oranjecomite Westerhoven	< 50.000	5	545	553	561	569
Oranjecomite Luyksgestel	< 50.000	5	808	820	833	845
Oranjecomite Riethoven	< 50.000	5	624	633	642	652
Oranjecomite 't Hof	< 50.000	5	2.261	2.295	2.330	2.365
Ouderraad st. Gerardusschool (Oranjecomite De Weebosch)	< 50.000	5	177	180	183	186
Ouderenvereniging St. Bernardus (Oranjecomite 't Loo)	< 50.000	5	390	396	402	408
Subtotaal Oranjecomites			**4.805**	**4.877**	**4.951**	**5.025**
Regionale organisaties						
Regionale organisaties ontvangen een bijdrage voor activiteiten, waar ook Bergeijkse kwetsbare inwoners uit Bergeijk gebruik van maken.						
Stichting Kompas	< 50.000	6	217	220	224	227
Revalidatievereniging De Dobbers	< 50.000	6	866	879	892	906
Reumapatientenvereniging De Kempen	< 50.000	6	742	753	765	776
Subtotaal Regionale organisaties			**1.825**	**1.853**	**1.880**	**1.909**
EHBO (incl. vervanging en onderhoud AED per EHBO)						
leiden leden op tot het EHBO diploma, inclusief reanimatie en AED gebruik						
EHBO Bergeijk	< 50.000	7	2.460	2.497	2.534	2.572
EHBO Luyksgestel	< 50.000	7	1.660	1.685	1.710	1.736
EHBO Riethoven	< 50.000	7	1.790	1.817	1.844	1.871
EHBO Westerhoven	< 50.000	7	1.429	1.450	1.472	1.494
Subtotaal EHBO			**7.338**	**7.448**	**7.560**	**7.674**

Welzijnssubsidies	Omvang subsidie	Taakveld	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Subsidies op basis van aanvraag met een budget						
Budget kadervorming jeugd	< 50.000	6	3.317	3.367	3.417	3.468
Huursubsidies verenigingen in gemeenschapshuizen	< 50.000	6	25.085	25.462	25.844	26.231
Projectsubsidies vernieuwend welzijns-en jeugdbeleid	Project	6	21.879	22.207	22.540	22.878
Subtotaal subside op basis van aanvraag met een budget			**50.281**	**51.035**	**51.801**	**52.578**
Natuureducatie						
IVN en Milieuwerkgroep	< 50.000	5	250	250	250	250
Natuurtuin	< 50.000	5	1.314	1.334	1.354	1.374
Subtotaal natuureducatie			**1.564**	**1.584**	**1.604**	**1.624**
Jeugdcarnavalsoptochten						
Een bijdrage voor de organisatie van de plaatselijke jeugdcarnavalsoptocht per kern.						
Jeugdcarnavalsoptocht De Koffieleuters	< 50.000	5	545	553	561	569
Jeugdcarnavalsoptocht De Bremspoersen	< 50.000	5	624	633	642	652
Jeugdcarnavalsoptocht De Stekkeroapers	< 50.000	5	808	820	833	845
Jeugdcarnavalsoptocht De Piepteuten	< 50.000	5	2.261	2.295	2.330	2.365
Jeugdcarnavalsoptocht 't Rommegat	< 50.000	5	390	396	402	408
Jeugdcarnavalsoptocht Urnegat	< 50.000	5	177	180	183	186
Subtotaal Jeugdcarnavalsoptochten			**4.805**	**4.877**	**4.951**	**5.025**
Zorg/welzijn						
Het verlenen van een bijdrage voor organisaties, die in Bergeijk een aanbod doen voor kwetsbare burgers uit Bergeijk						
Alzheimer Nederland afdeling ZO brabant	< 50.000	6	1.382	1.403	1.424	1.445
NVA Noord Brabant/AIC de Kempen	< 50.000	6	1.105	1.122	1.139	1.156
Voedselbank Bergeijk	< 50.000	6	5.979	6.068	6.159	6.252
Vluchtelingenwerk	< 50.000	6	50.805	51.568	52.341	53.126
Dagbesteding Riethoven	< 50.000	6	36.425	36.971	37.526	38.089
Preventiemedewerker Alcohol en drugs	< 50.000	7	10.951	11.115	11.282	11.451
Hartslag nu	< 50.000	7	1.110	1.110	1.110	1.110
Algemene Hulpdienst Bergeijk	< 50.000	7	2.000	2.000	2.000	2.000
Zelfhulpgroepen de kempen	< 50.000	7	5.001	5.076	5.152	5.229
Dagbesteding kwetsbaar ouderen stichting Hoefzicht	< 50.000	6	17.456	17.456	17.456	17.456
Subtotaal Zorg/welzijn			**132.214**	**133.889**	**135.589**	**137.314**
Scouting						
Het verlenen van een bijdrage voor de vier scouting groepen in Bergeijk						
Scouting Riethoven	< 50.000	6	753	765	776	788
Scouting St. Andries	< 50.000	6	588	597	606	615
Scouting St. Lambertus	< 50.000	6	1.464	1.486	1.508	1.531
Stichting Jeugdbelangen, Jong Nederland	< 50.000	6	371	377	382	388
Subtotaal Scouting			**3.177**	**3.225**	**3.273**	**3.322**
Totaal subsidies			**2.955.147**	**2.911.146**	**2.943.705**	**2.976.744**

Welzijnssubsidies	Begroot 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025
Totaal Projectsubsidies	21.879	22.207	22.540	22.878
Totaal Exploitatiesubsidies	504.925	505.108	505.299	505.499
Totaal subsidies > € 50.000	1.691.577	1.638.165	1.661.179	1.684.539
Totaal subsidies < € 50.000	736.766	745.666	754.686	763.829
Totaal subsidies	**2.955.147**	**2.911.146**	**2.943.705**	**2.976.744**